

PRAHA-LOCHKOV JAKO NA DLANI. V čele Lochkova stojí už od roku 1994 Jiří Rendl, který je nejdéle sloužícím starostou pražských městských částí. Rozhovor s ním nalistujete na straně 12.

Střípek z právní poradny:

ODPADY PO POVODNÍCH A SKLÁDKOVACÍ POPLATEK?

Odpad po loňských zářijových povodních nadělal starostům postižených obcí velké problémy, se kterými si museli poradit. Jak se při jeho likvidaci postupuje? A je takto vzniklý odpad zatížen skládkovacím poplatkem?

str.
2

Téma:

SPOLEČENSTVÍ OBCÍ: NOVELA MÍŘÍ DO FINÁLE, PŘINÁŠÍ KONTROVERZNÍ I POTŘEBNÉ ZMĚNY

Ve finálním třetím čtení se nachází novela zákona o obcích a některých dalších zákonů, jehož cílem má být zatraktivnění institutu společenství obcí. Je společenství obcí šance pro kvalitnější výkon samosprávy nebo předehra slučování?

str.
4

Příklad dobré praxe:

KOMUNÁLNÍ ODPAD ANEK KDYŽ JE HO MOC A JE TO PŘÍLIŠ DRAHÉ

Srbce, Nedachlebice a Litultovice. Ačkoliv je každá z těchto obcí jinak velká co do počtu obyvatel a nachází se v jiném kraji, ke změně nakládání s komunálním odpadem vedl všechny tři stejný důvod. Bylo ho moc, bylo to moc drahé a taky bylo třeba více třídit.

str.
16

MÉNĚ JE VÍCE

Mám ráda rčení, že méně je více. Budu se jím řídit i při psaní tohoto editoria, na který mi zbyl jen kousek místa. A abych ani tento kousek zbytečně nezaplácla prázdňnými slovy, pokusím se, aby měl hlavu i patu. Nemyslete si, i na takové věci, jak využíváte místo v radničních zpravodajích, jsme se zaměřili při nedávném hodnocení soutěže, kterou jsme tentokrát nazvali O zlatého Cyrila. S výsledky vás v tomto čísle SMSky ještě neseznámíme. Ty prozradíme až 4. července během slavnostního vyhlášení na Velehradě. Takže zatím psst.

Ale právě kvůli této soutěži mi před chvílí zavolał umělec (řezbář, grafik, keramik), se kterým domlouvám zhotovení cen pro vítěze naší soutěže. Vyprávěl mi o tom, jak dělal kdysi pro obce (zejména na Slovensku) nádherné grafiky, které tyto obce charakterizovaly. Dodával jim je i v paspartě a ony je pak využívaly jako hodnotný dárek.

A povídali jsme si pak o těch dárkových předmětech z katalogů, o laciných deštnících, reflexních páskách či klíčenkách s logem, kterých už mají všichni plné šuplíky a které beztak končí nakonec v koši na odpady, a přitom nikomu není líto za ně vyhodit peníze. Snad jsem se teď nikoho nedotkla. Ale uznejte, že i v tomto kontextu je méně více a že podpořit raději regionální producenty, umělce, šikovné řemeslníky nebo třeba regionální restaurace přinese méně odpadků a hodnotu vám, obdarovaným i těm, kteří dostanou příležitost.

Marie Macháčová
šéfredaktorka

Střípky z právní poradny

Odpady a skládkovací poplatky aneb kam s ním po povodních?

V pravidelné rubrice přinášíme otázky a odpovědi z právní poradny, kterou provozuje pro členské obce legislativní oddělení Sdružení místních samospráv ČR. Vybíráme pro vás záměrně ta témata, která se samospráv týkají obecně.

Dotaz:

Odpad po loňských zářijových povodních nadělal starostům postižených obcí velké problémy, se kterými si museli poradit. Jak se při jeho likvidaci postupuje? A je takto vzniklý odpad zatížen skládkovacím poplatkem?

Odpověď:

Při odstraňování odpadů vzniklých v souvislosti s touto krizovou situací se postupuje podle krizového zákona (č. 240/200 Sb.). Zákon o odpadech (č. 541/2020 Sb.) se používá podřídně. Je nutno primárně zajistit ochranu životního prostředí a zdraví lidí.

Od poplatku za ukládání odpadů na skládku se osvobozuje odpad během řešení následků krizové situace podle krizového zákona. Mnohdy jsou ale povodní zasaženy také další obce...

Obce však především zajímá, zda je takto vzniklý odpad zatížen skládkovacím poplatkem. V § 105 odst. 1 zákona o odpadech je uvedeno, že od poplatku za ukládání odpadů na skládku se osvobozuje odpad v rámci řešení následků krizové situace podle krizového zákona. Důležité je, zda byl vyhlášen stav nebezpečí, který podle krizového zákona vyhláší hejtmán kraje, resp. i primátor hlavního města Prahy (pro celý kraj nebo jeho část). Pokud ov-

šem pro místo vzniku odpadů nebyl vyhlášen alespoň stav nebezpečí, není možné osvobození od poplatku uplatnit.

Nepříjemnou souvislostí tedy je, že mnohdy bývají povodní zasaženy také další obce, které se nachází v místě (kraji), kde nebyl stav nebezpečí vyhlášen. Přináší to s sebou nepříjemnosti např. ve věci započítávání „skládkovacích slevy“, neboť ta se při ukládání využitelných odpadů ze živelní pohromy, který však nesplňuje podmínku pro osvobození od poplatku, řeší stejně jako při běžném stavu.

Další otázka se týká evidence odpadů

V průběžné odpadové evidenci obce se zaznamená vznik odpadu ze živelní pohromy, povodňové deponie apod. Odpad se zařazuje pod vhodné katalogové číslo druhu odpadu, uvede se množství v tunách, kód nakládání AN60 a poznámka „Vznik odpadů ze živelní pohromy – povodně“ apod. Poměrně nepříjemný je fakt, že množství odpadu ze živelní pohromy si obec započítává do limitu pro ohlašování produkce a nakládání s odpady, a pokud dojde k jeho překročení, musí podat roční hlášení o odpadech.

Podle ministerstva nic nebrání v třídění odpadů ani za povodní

V neposlední řadě je nutné si říct, jak je to s třídícím cílem. Dle Ministerstva zdravotnictví nic nebrání v třídění odpadů ani za povodní. Dle jejich názoru, pokud je to možné, je vhodné zajistit přiměřené třídění odpadů alespoň základních

složek (kovy, dřevo, nebezpečný odpad). Vytríděné odpady mohou být zařazeny pod příslušné druhy odpadů podle *Katalogu odpadů* a do kategorie podle jejich vlastností. Naproti tomu však Ministerstvo životního prostředí říká, že jelikož nejde o odpady běžně produkované v obecním systému obce, není možné si tyto odpady do třídícího cíle započítat.

Ministerstvo životního prostředí však říká, že jelikož nejde o odpady běžně produkované v obecním systému obce, není možné si tyto odpady do třídícího cíle započítat.

Bude tedy nezbytné tyto dva resorty oslovit s žádostí o jasné stanovisko. Pakliže již obec k třídění odpadů přistoupí, není podle názoru SMS ČR důvod, proč by si takto „získané“ odpady nemohla do třídícího cíle započítat.

Na závěr si dovoluji upozornit na metodické pokyny Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva životního prostředí, které v této souvislosti tato ministerstva vydala a z nichž tento text vychází. K dispozici jsou na webových stránkách příslušných resortů.

Barbora Fürstová
legislativní analytička
SMS ČR

Vážení členové

a přátelé Sdružení místních samospráv ČR,

měsíc květen byl nejen měsícem diskusí, zajímavých témat a inspiračních setkání, ale také obdobím oslav osvobození a vzpomínek na hrdiny, kteří se zasloužili o naši svobodu. Čím žilo v květnu Sdružení místních samospráv ČR?

Nepedagogičtí pracovníci:

nedostatek financí ohrožuje školy

Sněmovnou prošla novela školského zákona. Se znepokojením sledujeme plán MŠMT poskytnout od září do prosince letošního roku na platy nepedagogických pracovníků pouhých 10 miliard korun. Tato částka nebude podle SMS ČR dostatečná. Už nyní vidíme, že v mnoha školách jsou platy nepedagogických pracovníků dotovány z prostředků určených pro pedagogy. Reálně tak hrozí nejen snížení platů, ale i odchod těchto pracovníků ze škol. SMS ČR nadále usiluje o změnu tohoto přístupu a zajištění udržitelného financování.

Zákon o lobbování: nesouhlasíme s označením samospráv za lobbisty

SMS ČR vyjadřuje rozhořčení nad podobou zákona o lobbování, který zavádí povinnost registrace i pro organizace zastupující obce a kraje. Tato povinnost je nejen nesmyslná a administrativně zatěžující, ale i v rozporu s ústavním pořádkem ČR. Jako připomínková místa plníme klíčovou roli v legislativním procesu, a proto zařazení mezi tzv. lobbisty považujeme za zásadní chybu, která podkopává naši činnost.

Semináře o energetice: školení pro obce

Připravili jsme sérii bezplatných seminářů s názvem „Energie s rozumem: Cesta k efektivně řízené obci“. První se uskutečnil 4. června v Prostějově v Pardubickém kraji. Zástupci obcí se dozvěděli více o moderních způsobech výroby, nákupu a sdílení energií, stejně jako o možnostech využívání bezemisní techniky. Věříme, že tyto semináře pomohou obcím lépe zvládat současné energetické výzvy a přispějí k udržitelnější budoucnosti. Další semináře se uskuteční v červnu a září. Registrovat se na ně můžete zdarma na [Portálu zastupitele](#).

Podpora dobrovolných hasičů: významné partnerství

Stali jsme se signatáři Memoranda o podpoře zaměstnavatelů, kteří umožňují svým zaměstnancům vykonávat činnost dobrovolných hasičů. Dobrovolní hasiči jsou klíčovou součástí systému ochrany obyvatelstva a přispívají ke zvyšování kvality života v našich obcích. Na-

ším cílem je podpořit nejen hasiče samotné, ale i společnosti, které jim umožňují tuto činnost vykonávat. Iniciativa „Firma přátelská k dobrovolným hasičům“ má za cíl ocenit a inspirovat další zaměstnavatele, aby se do této záslužné podpory zapojili.

Setkání s mikroregionem Podhostýnsko: inspirativní debata

Měla jsem ve Sněmovně velmi milou návštěvu. Zavítali za mnou starostové z mikroregionu Podhostýnsko. Setkání bylo příležitostí k diskusím o aktuálních problémech obcí, výměně zkušeností a hledání řešení, která mohou přispět k dalšímu rozvoji regionu.

Odmítáme násilné slučování obcí

Nadále vystupujeme proti násilnému slučování obcí. Velký počet obcí považujeme za jednu z výhod České republiky, za nástroj kvalitní samosprávy, který umožňuje maximální participaci veřejnosti na věcech veřejných a zvyšuje kvalitu demokracie u nás. Proto jsme uvítala závěrem měsíce vyjádření prezidenta republiky, který řekl, že nařizované slučování obcí by přineslo více škody než užitku.

Děkujeme vám všem za podporu a spolupráci, která nám umožňuje bojovat za zájmy našich obcí a hledat řešení, která přispívají k lepším podmínkám pro život v regionech.

S úctou a přáním krásného nadcházejícího léta

Eliška Olšáková
předsedkyně
Sdružení místních samospráv ČR

Setkání s mikroregionem
Podhostýnsko

Společenství obcí: Šance pro kvalitnější výkon samosprávy nebo předehra slučování?

Téma

Ve finálním třetím čtení se nachází novela zákona o obcích a některých dalších zákonů, jehož cílem má být zatraktivnění institutu společenství obcí. Ačkoliv materiál neprošel standardním připomínkovým řízením, SMS ČR se k němu v době jeho přípravy opakovaně vyjadřovalo. Některé požadavky z území bohužel zůstaly oslyšeny, díky některým pozměňovacím návrhům by však mohlo dojít k vyřešení několika dlouho diskutovaných problémů.

Klady a zápory z pohledu legislativy

— Jedná se o poslanecký návrh, a proto materiál neprošel standardním připomínkovým řízením a na některých pasážích je znát, že nedostaly zpětnou vazbu od připomínkových míst, pracovních komisí LRV a samotné Legislativní rady vlády.

+ SMS ČR se k návrhu v době jeho přípravy mělo možnost vyjádřit a obecně lze říci, že společenství obcí je další možností pro obce, jak využít „sdílení“ v případě řešení problémů i provozu v území.

— Bohužel existence další vrstvy správy v území přináší více chaosu, zvláště když se počítá s tím, že by na tuto nekompaktní vrstvu (tzv. „ementál“) měl být přenesen výkon veřejné správy.

○ Co bylo v případě společenství obcí považováno za výhodu pro společenství a nevýhodu pro obce, bude tímto návrhem zrušeno. Zaměstnanci společenství obcí by nově měli také spadat do platového režimu, jejich odměňování se tedy bude řídit platovými tarify a dalšími pravidly pro veřejnoprávní zaměstnavatele, což není pro společenství dobrá zpráva.

— Návrh neobsahuje zrušení omezení společenství obcí na jeden správní obvod ORP a zrušení či snížení minimálního počtu obcí ve společenství. Je jasné, že k této změně dříve nebo později bude muset dojít, ovšem nyní je část úřednického aparátu Ministerstva vnitra, která má v této agendě hlavní slovo, proti a změna nemá šanci na úspěch, byť se jedná o nejvíce poptávanou změnu ze strany obcí.

+ Pozitivní je navrhovaná možnost zřízení společné obecní policie využívané členy společenství obcí nebo možnost posunout v letních měsících v pátku, soboty a dny předcházející svátku dobu nočního klidu.

— Za nejvíce kontroverzní část návrhu považujeme tu, která má umožnit, aby byl výkon státní správy svěřen přímo společenství obcí. To je podle našeho názoru v rozporu s čl. 105 Ústavy ČR. První agendou, kterou by společenství obcí mohlo vykonávat, má být podle návrhu kontaktní místo veřejné správy, které se však již dnes nachází na většině obecních úřadů a dostupnosti této veřejné služby tak nijak neprospěje, pokud nově přibudou další v sídlech společenství obcí.

+ Sněmovní tisk se stal podvozkem pro mnoho dalších pozitivních změn, jako je zpřesnění úpravy odměňování zastupitelů vykonávajících zároveň funkce v krajské samosprávě nebo v zákonodárných sborech, možnost přenést agendu veřejného opatrovnictví na jinou obec na základě veřejnoprávní smlouvy a zakotvení místních akčních skupin do zákona o podpoře regionálního rozvoje, které by jim mělo přinést potřebnou jistotu.

Dominik Hrubý
a Jindra Tužilová
legislativní analytici
SMS ČR

Jste příznivcem, nebo odpůrcem společenství obcí?

Anketa

JSEM PRO

Společenství obcí dává obcím možnost lépe čelit složitým výzvám dnešní doby

Společenství obcí (SO) vnímají odpůrci této platformy jako temného předskokana následného „násilného“ slučování obcí. Atomizace samosprávného členění území ČR je řadu let tématem diskusí zejména mezi ekonomy, kteří si nad prostou řečí čísel umí jednoduše spočítat ekonomické výhody větší centralizace výkonu samosprávných činností. Ovšem jak dobře víme, život obcí neuvazuje pouze ekonomika a rozpočty, ale projevuje se i v méně materiálních hodnotách, které navíc, jak nás nedávna i vzdálenější historie přesvědčila, mohou v obdobích krizí sehrát úlohu významnější než jakákoli uspořádaná finanční částka.

Mimořádně vysoký počet samospráv stojí za celou řadou neefektivit, a tudíž nejen ekonomických ztrát. Především z pozice malých obcí jsou mnohé z příslušných agend jen těžko řešitelné, pokud vůbec.

Řeč ekonomů je proto dobré vnímat a z pozice představitelů samospráv na ni sebekriticky a zodpovědně nahlížet. Ostatně co jiného je větší školou života než ponaučení z vlastních nedostatků a chyb. Je totiž nepopíratelným faktem, že výše zmíněná atomizace, zjednodušeně zcela mimořádně vysoký počet samospráv / radnic v ČR, stojí za celou řadou neefektivit, a tudíž nejen ekonomických ztrát. Především z pozice malých obcí, často však malých pouze ve smyslu nízkého počtu trvale bydlících obyvatel, jsou mnohé z příslušných agend jen těžko řešitelné, pokud vůbec. Namátkou můžeme uvést např.: vymáhání práva; kvalita základního školství; odpadové hospodářství; územní a krajinné plánování; umísťování liniiových staveb; vyjednávání s vyššími složkami státní správy (krají, státem) a státními organizacemi apod.; životní prostředí; energetika; konkrétní úkony přeneseného výkonu státní správy; sociální služby; smysluplný a udržitelný regionální rozvoj, včetně efektivního čerpání dostupných dotačních prostředků; cestovní ruch a další. Veškeré tyto oblasti, v míře odpovídající konkrétnímu území, v případě malých obcí narážejí na limity vyplývající z jejich omezeného rozpočtu, omezených lidských zdrojů v území, omezených kapacit představitelů těchto samospráv, složité vyjednávací pozice ve vztahu k dodavatelům různých služeb (např. svozové společnosti) či ke složkám státní správy nebo vyšších úrovní samosprávy.

Jsou to právě DSO, či nově SO, které takto vytíženým a často přetíženým představitelům obcí dávají možnost zajistit si kvalifikovaný a motivovaný servis, kvalitně vykonávat samosprávné činnosti, systematicky pečovat o místní komunity, koncepčně přistupovat k řešení specifických problémů svěřených území, efektivně a s minimem rizik tak rozvíjet své obce a zvyšovat kvalitu života občanů v nich. Je to meziobecní spolupráce a v její prospěch zřízené nástroje, které dovolují i těm nejmenším samosprávám obhájit svou dlouhodobou existenci a neumožní další a další poukazování na jejich časté nedostatky vyplývající z jejich velikosti a přirozeně omezených možností.

Může-li však v budoucnu něco dát zákonodárcům do ruky příčinu k případné redukci či skutečně „násilnému“ slučování obcí, bude to právě neochota uvědomit si aktuální nedostatky výkonu samosprávy v celé řa-

Úkolem každé starostky a starostky by nemělo být primárně lpění na prosté autonomii obce, ale především soustavná snaha o zajišťování nejlepší dostupné kvality života pro své občany, a to s využitím všech dostupných nástrojů.

dě především menších obcí a současně nevůle v hledání racionálních způsobů, jak je odstranit či napravit na straně představitelů dotčených samospráv. Úkolem každé starostky a starostky by totiž nemělo být primárně lpění na prosté autonomii obce, ale především soustavná snaha o zajišťování nejlepší dostupné kvality života pro své občany, a to s využitím všech dostupných nástrojů. Společenství obcí takovým nástrojem nepochybně je, přičemž obcím v ničem neubírá, naopak jim dává možnost společně lépe čelit složitým výzvám dnešní doby i úspěšně sloužit jejich obyvatelům, zkrátka a dobře obstát dnes i zítra.

Tomáš Brabec
místostarosta obce Třebušín v Ústeckém kraji

JSEM PRO

Spolupráce rozhodně ano, slučování rozhodně ne!

Meziobecní spolupráce má spoustu podob. Od dobrovolných svazků přes místní akční skupiny až k nově zřizovaným společenstvím obcí. Každý z těchto modelů má své výhody, a hlavně se všechny zakládají na dobrovolné spolupráci. Slovo dobrovolnost zaznívá při diskuzích se starosty velice často. První rok zkušeností ukazuje, že se model společenství začíná mezi obcemi zabydlovat a postupně se jich zapojuje více a více.

První rok zkušeností ukazuje, že se model společenství začíná mezi obcemi zabydlovat a postupně se jich zapojuje více a více.

A jak se společenství obcí zabydlelo v našem území v prvním roce svého fungování?

Nové možnosti dobrovolné spolupráce prozatím využilo 446 obcí, které se sdružily do 23 společenství. Ještě možná zajímavějším údajem je, že na tomto území žije 470.000 obyvatel, což je přibližně dvakrát více než má Karlovarský kraj. Z toho vyplývá, že model se ukazuje jako funkční a naplňuje očekávání. A co vlastně společenství obcí nabízí a proč do něj mají obce vstupovat? Tak zde si dovoluji použít text, který najdete na internetových stránkách <https://spolecenstviobci.gov.cz/>: „Hlavním cílem společenství obcí je společný postup při zajišťování veřejných služeb v území, které jsou v kompetenci obcí a měst. Jedná se tedy o zajišťování koordinace veřejných služeb na území členských obcí a strategického rozvoje tohoto území.“

Tak tolik odborná definice, ale když to překloupím do pohledu starosty malé obce, řekl bych, že se jedná o možnost, jak zkvalitnit a zefektivnit výkon správy obecních úřadů. Ve výsledku by to mělo i výrazně zjednodušit práci, protože když se bude odborné agendě věnovat jeden člověk na plný úvazek, určitě zajistí poskytnutí té nejlepší služby.

Zapojení se do konceptu společenství je vždy o dobrovolnosti, to znamená, že se mohu zapojit, ale také nemusím.

Zapojení se do konceptu společenství je vždy o dobrovolnosti, to znamená, že se mohu zapojit, ale také nemusím. Novela, která je předložena v Poslanecké sněmovně, zavádí nové možnosti fungování kanceláře společenství, zřízení společné obecní policie i třeba poskytování služby Czech Point. Novela vzniká tzv. „odspodu“ a reaguje na zkušenosti přímo z území.

Osobně velmi kladně vnímám zájem o téma spolupráce obcí a dovoluji se vrátit k otázce, kterou uvádím v úvodu, spolupráce rozhodně ano, slučování rozhodně ne.

Tomáš Dubský
místopředseda SMS ČR a starosta obce Vysočina v Pardubickém kraji

JSEM PROTI

Institut společenství obcí má do jisté míry prvky násilného spojení

Zákon o obcích od počátku umožňoval a stále umožňuje spolupráci obcí prostřednictvím svazků obcí. Praxe ukázala, že se obce umí velmi dobře a pružně v území domluvit na spolupráci, která je založena na vzájemném respektu a smyslu-

plnosti pro všechny zúčastněné. Dalším principem je dobrovolnost, v naprosté většině případů osobní angažovanost členů a jednoznačná kontrola nad činností i financováním.

Známe svazky zaměřené na odpadové hospodářství, vodárenství, cestovní ruch aj. Mnohé postupně nabraly různé další činnosti, které se ukázaly být vhodné – ať už z hlediska využití lidského kapitálu, kapacit či nákladů. Obce do těchto svazků vstupují vždy dobrovolně a zachovávají si plnou suverenitu. Svazku svěřují ty činnosti, při nichž se ukazuje v daných podmínkách vhodné spojit síly. Podle mé znalosti jsou svazky obvykle finančně zdravé a velmi úsporné. V mnoha případech členským obcím benefity přinášejí.

Řada z nás si vzpomene, s jakou útrpností naši předchůdci nesli násilný vznik střediskových obcí a s jakou radostí se obce opět osamostatnily. Neznám obec, která by na dobu násilného spojení vzpomínala v dobrém.

Naproti tomu institut společenství obcí vnáší prvek povinnosti, do jisté míry násilného spojení a vytváření nákladů i tam, kde to všichni členové nemusí vidět jako dobré, potřebné ani vhodné. Řada z nás si vzpomene, s jakou útrpností naši předchůdci nesli násilný vznik střediskových obcí a s jakou radostí se obce opět osamostatnily. Neznám obec, která by na dobu násilného spojení vzpomínala v dobrém. Důvody netřeba rozvíjet. Týkalo se to namátkou běžné údržby a péče o veřejná prostranství až infrastrukturních staveb. Jistě to v té době přineslo úspory – avšak „léčili“ jsme se z nich posledních 30 let. Skutečně lze tak jednoduše říci, že je to model, co přinesl (přinese) úspory a vyšší kvalitu?

Samostatnou kapitolou je otázka financování těchto nových institucí

Otázka financování těchto nových institucí je samostatnou kapitolou. Nakolik je smysluplné a účelné vytvářet nový systém dotačního financování? Odkud se peníze vezmou? Z balíku stávajícího RUD? Jaká bude reálná kontrola ze strany členů? Stane se ze zastupitelstev obcí pouhá formalita povinné hlasující o finančních tocích, které nebudou schopny vůbec ovlivnit? Otázek tohoto druhu je nepoměrně více.

Za zásadní však považuji to, že tento model zjevně nasedá na další legislativní změny, se kterými se zdá být velmi provázán – ať už jde o prosazované zvýhodňované svazkové školství, návrhy na okresní školní ředitelé či jiné oblasti. Zjevně zde vzniká tlak na vytvoření nové struktury výkonu správy v území.

Skutečně chceme takový vývoj?

Další podstatnou otázkou je „dobrovolnost“ takového sdružování. Pokud budou obce a jejich občané stojí mimo tyto svazky legislativně-technickými úpravami diskriminováni, je jenom otázkou času, kdy podlehnou všichni. Skutečně chceme takový vývoj?

Nevidím v prosazování této změny jiný důvod než postupné omezování výkonu státní správy a samosprávy na obcích, povinné vázání peněz jednotlivých obcí až finální zánik smyslu existence obcí na venkově...

Nevidím v prosazování této změny jiný důvod než postupné omezování výkonu státní správy a samosprávy na obcích, povinné vázání peněz jednotlivých obcí až finální zánik smyslu existence obcí na venkově. Dobrovolné sdružování za účelem řešení určitých agend je totiž možné už dnes. V těch několika výjimečných případech, kdy obce nemohou tak snadno některé kapacity sdílet, by pomohla jednodušší úprava konkrétního případu (např. obecní policie).

Oldřich Vávra

první místopředseda SMS ČR

JSEM PROTI

Spolupráce obcí? Náš stát má přece jiné problémy

Potkáte-li na ulici náhodného akademika specializujícího se na veřejnou správu nebo úředníka, který v pracovní době plodí nezbytné strategie a koncepce rozvoje veřejné správy v našem státě, zkuste mu položit jednoduchou otázku: *Co je potřeba udělat směrem k modernizaci veřejné správy v České republice?* Je velmi pravděpodob-

né, že nejčastěji odpoví: *Zavést a rozšířit spolupráci obcí.* Spolu s podivným tvrzením, že máme v České republice příliš mnoho obcí, se jedná o druhou donekonečna omílanou větu, kterou líbivě přebírají davy glosátorů současného tuzemského dění (NERV nevyjímaje).

Spolu s podivným tvrzením, že máme v České republice příliš mnoho obcí, se jedná o druhou donekonečna omílanou větu, kterou líbivě přebírají davy glosátorů současného tuzemského dění (NERV nevyjímaje).

Přitom veřejná správa v naší zemi trpí mnoha jinými neduhy, které přechází náš stát mlčením, nebo činí kroky vlažné, či dokonce protichůdné. Jaké ony problémy jsou? A jak stát na ně reaguje?

- *Máme o 30 % více úředníků než v sousedním Rakousku. Proto přijmeme další, kteří budou zaměstnáváni společenstvími obcí.*
- *Na úřednické pozice se těžko shánějí noví lidé. Proto zavedeme navíc pozice nové, tzv. létající úředníky.*
- *Veřejná správa v ČR je velmi komplikovaná a těžkopádná. Proto ji ještě více zkomplikujeme tzv. společenstvími obcí.*
- *Funkční spolupráce obcí vychází z přirozených spádových vazeb v území, které často nekopírují hranice správních obvodů ORP. Proto je navrženo spolupráci sešněrovat do půdorysů ORP, jiné nastavení není dovoleno.*

Také vám kroky státu a zákonodárců nedávají smysl?

Pokud vám kroky státu a zákonodárců rovněž nedávají smysl, jedno vysvětlení přece jen mám. Tzv. společenství obcí jsou nově vznikajícími podvozkem pro osekání místních samospráv a pro postupné slučování obcí. Stát je potřeba v očích novodobých sociálních inženýrů veřejné správy sešroubovat a centralizovat. Dědictví demokratických procesů 90. let a bytostné právo na samosprávu je v ohrožení.

Na závěr si dovoluji položit jednu řečnickou otázku. Často se totiž zmiňuje velká chybovost v povolovacích procesech či správních řízeních na menších obcích. Týká se to například povolování kácení dřevin rostoucích mimo les. Vadí vám špatně povolený pokácený strom? Mně ne. Vadí mi ale záminky pro plíživé slučování obcí.

Když ptáčka lapají aneb cesta do pekel...

A na závěr několik přísloví, která glosují současnou situaci se vznikem společenství obcí: „Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají.“ „Cesta do pekel je dlážděna dobrými úmysly.“ A tak bych mohl moudrostmi našich předků pokračovat...

Jsem každopádně rád, že negativní stanovisko k problematice společenství obcí čím dál více sděluje nejen naše sdružení, ale také Asociace krajů a další organizace samospráv v naší zemi. Bůh ji opatruj.

Tomáš Chmela

místopředseda SMS ČR a starosta města Slavičín ve Zlínském kraji

SMS ČR si na podzim na svém 9. republikovém shromáždění v Mladé Boleslavi zvolí nové vedení. Proč byste i vy měli zvážit kandidaturu do předsednictva SMS ČR?

Hlas starostů ve prospěch obcí a života na venkově musí znít jednoznačně a silněji

Obce do 2 500 obyvatel tvoří přibližně 90 % celkového počtu obcí v ČR. Tyto obce pokrývají zhruba 70–75 % území České republiky, a svůj domov v nich nachází více cca 1/3 obyvatel ČR. Členskou základnu SMS ČR tvoří zejména obce této velikosti. Za dobu existence sdružení se podařilo prosadit řadu věcí ve prospěch obcí a jejich obyvatel – ať už jde o klíčové zvýšení podílu obcí na rozpočtovém určení daní, zachování škol na venkově, či změny v nastavení mnoha agend. Zkušenost starosty/starostky malé obce je nepřenosná.

Silný mandát ze své obce, politická nezávislost, ochota dát i ve prospěch ostatních svoji profesní znalost a schopnost vidět dopady změn

v praxi, to všechno dohromady dává obrovskou sílu, která umí prosadit změnu. Víím, že mnoho z vás – starostů, starostek či zastupitelů toho mnoho umí a je ochotných. Na podzim nás čeká volební sněm. Připojte se a zvažte svoji kandidaturu jak do předsednictva, Rady SMS ČR, tak zapojení do odborných pracovních skupin. Poslední roky ukázaly, že hlas starostů ve prospěch obcí a života na venkově musí znít jednoznačně a silněji.

Oldřich Vávra, 1. místopředseda SMS ČR

Jsem rád, že má SMS ČR spoustu různých aktivit, které pomáhají obcím

Odpovím odpovědí na otázku, co mě samotného vedlo k tomu stanout ve vedení SMS ČR. Prvotně to byl boj za spravedlivější rozdělování peněz z RUD. V dalších letech se SMS ČR měnilo, rostlo a rozvíjelo. Jsem rád, že má spoustu různých aktivit, které pomáhají obcím. Obdobnou radost přináší realizované projekty na obci. Jsem stále idealista snažící se hledat v lidech a věcech okolo nás to dobré. A jestli to máte také tak, služba obci vás naplňuje a cítíte, že se obec posouvá dál, tak to můžete dělat i ve vedení SMS. Můžete přicházet s řešením problémů a vahou členské základny přispívat k tomu, že hlas menších obcí nebude opomíjen.

Radek Brázda,
člen
předsednictva
SMS ČR

INZERCE

Ojeté pneu patří do servisu

Věděli jste, že ojeté pneumatiky mohou dostat druhý život? Odevzdáním do servisu přispějete k jejich dalšímu využití.

Mohou se proměnit na gumové podlahy, protihlukové stěny nebo třeba materiály pro stavbu silnic.

Navíc je to jednoduché a zdarma.

Najděte nejbližší sběrné místo na www.eltma.cz

eltma

Změnu pravidel pro veřejné opatrovnictví by mohl přinést pozměňovací návrh Elišky Olšákové

Téma

Vyřešit dlouholeté komplikace, které některým obcím přináší veřejné opatrovnictví osob s omezenou svéprávností a na něž už řadu let poukazuje i Sdružení místních samospráv ČR, by měl pozměňovací návrh poslankyně Elišky Olšákové, která jej narychlo předložila ke sněmovnímu tisku 845 (společenství obcí). Aktuální podoba návrhu věcně odpovídá verzi předložené vládě v roce 2018, kdy na něm panovala poměrná shoda. Že by se konečně blýskalo na změny, po kterých obce tak dlouho volají?

Od zamrzlého sněmovního tisku k pozměňovacímu návrhu

Aktuální návrh vychází ze znění sněmovního tisku (č. 755), jenž měl za cíl změnit výkon veřejného opatrovnictví. Jelikož se od loňského léta nedostal ani do prvního čtení, nezbylo než z něj udělat pozměňovací návrh a ten se pokusit prosadit společně se změnami souvisejícími se společenstvím obcí.

Co všechno by pozměňovací návrh vyřešil?

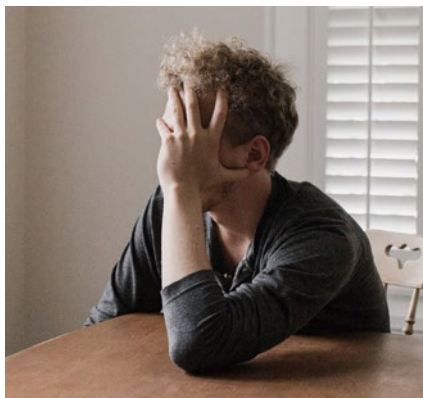
Návrh by měl vyřešit dlouholeté problémy vyplývající z postavení obce při plnění úkolů veřejného opatrovníka a umožnit přenos veřejného opatrovnictví na jinou vhodnou obec, není-li jinak příslušná obec (dle bydliště opatrovance) schopna výkon této činnosti zabezpečit. Dále také přenést výkon veřejného opatrovnictví prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi, stanovit povinnost sběru dat o počtu osob, jejichž opatrovníkem je obec (v souvislosti s průběžným financováním), a určit ústřední správní úřad příslušný pro oblast veřejného opatrovnictví.

Pozměňovací návrh prosazuje, aby mezi sebou mohly obce po vzájemné dohodě uzavírat veřejnoprávní smlouvy, díky nimž bude možné po odsouhlasení soudem převést funkci veřejného opatrovníka z jedné obce na druhou.

„Na základě dohody a uzavření veřejnoprávní smlouvy mezi ideálně co nejbližšími obcemi by došlo k efektivnějšímu výkonu funkce veřejného opatrovníka obcemi, jež disponují zaměstnanci, kteří by se mohli opatrovancům věnovat. Obcím a opatrovancům to vláda dluží již několik volebních období,“ řekla Eliška Olšáková.

Proč to tak trvá?

Všechny zmíněné problémy nejsou v praxi efektivně řešitelné a během legislativního procesu jsou návrhy předkládány již potřetí (!). V roce 2016 návrh nestihla projednat Poslanecká sněmovna, následně jej v roce 2018 vzhledem k nedostatku zájmu a pocitu potřebnosti neprojednala ani vláda, byť na něm v rámci me-

Materiál prošel připomínkovým řízením na konci roku 2023, v červnu pak putoval do Sněmovny, kde se ovšem zasekl. A to navzdory tomu, že územně samosprávné celky (obce a kraje) o změnu žádají již několik volebních období a se zněním materiálu souhlasí i ty rezorty, které si předávají kompetence.

zirezortního připomínkového řízení panovala poměrná shoda a o řešení problémů žádalo území téměř dvacet let.

Aktuální podoba návrhu věcně odpovídá verzi předložené vládě v roce 2018. Na jeho přípravě se na popud Elišky Olšákové sešli na půdě Ministerstva spravedlnosti několikrát zástupci tří ministerstev (MV, MSp, MPSV) a organizací zastupujících územně samosprávné celky (SMS ČR, SMO ČR a AK). Materiál prošel mezirezortním připomínkovým řízením na konci roku 2023, následně v červnu putoval do Sněmovny, kde zůstal „zaparkovaný“.

Blýskání na malé, leč podstatné změny ve veřejném opatrovnictví?

A tak využila předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková své pozice poslankyně a společně s legislativou SMS ČR připravila pozměňovací návrh ke sněmovnímu tisku 845 (společenství obcí), jehož předkladatelem je také místopředseda SMS ČR a poslanec Tomáš Dubský. Pokud bude tisk přijat, mohlo by konečně dojít k malým, leč podstatným změnám v oblasti veřejného opatrovnictví. Držme si proto palce, protože dosud jsme nebyli k této kýžené změně ve veřejném opatrovnictví blíže.

Jindra Tužilová
vedoucí legislativní
analytička SMS ČR

CELOSTÁTNÍ
KONFERENCE

 27.-28. 11. 2025

 Mladá Boleslav

 Registrační formulář

REPUBLICOVÉ SHROMÁŽDĚNÍ

Součástí dvoudenní události bude i Republikové shromáždění, které se uskuteční 27. listopadu. Během něj dojde k volbě Předsednictva SMS ČR na nové čtyřleté funkční období.

Proč je důležité ukotvit MASy v české legislativě?

Pokud se v nejbližších týdnech podaří schválit novelu zákona o podpoře regionálního rozvoje, budou místní akční skupiny (MAS) poprvé ukotveny v české legislativě. Tím se završí přibližně 15leté úsilí významných aktérů venkova, které MASKám přinese stabilitu. S tímto krokem souvisí bohužel také nutnost sjednocení právní formy MAS, což se části MAS dotkne. MMR spolu s NS MAS však ujišťují, že těmto všem poskytnou maximální podporu.

Místní akční skupiny hrají nezastupitelnou roli v regionálním rozvoji České republiky a zdaleka již překračují úlohu definovanou evropským nařízením, tj. pouhého zprostředkovatele evropských dotací. Je třeba také zdůraznit, že širší využití nástroje LEADER/CLLD je co do množství prostředků i palety programů a aktivit zdaleka největší a Česká republika je v tomto ohledu vlajkovou lodí Evropské unie i často zmiňovaným příkladem dobré praxe. Právě proto je tak klíčové, aby MASy byly ukotveny v české legislativě, konkrétně v zákonu o podpoře regionálního rozvoje.

Ukotvení v legislativě přinese MASKám stabilitu

Pokud se podaří novelu v nejbližších týdnech schválit, završí se tím přibližně 15leté úsilí významných aktérů venkova, včetně SMS ČR. MASKám to přinese stabilitu, stanoví roli široce působícího aktéra regionálního rozvoje a legitimizují se úlohy, které již dnes běžně v území dělají. Vždyť krom pouhého rozdělování dotací jsou dnes MASy aktivní v oblasti vzdělávání, energetiky, sociálních věcí, životního prostředí, či dokonce při obnově po povodních. Jsou rov-

něž širším partnerstvím spolupráce obcí a dalších klíčových aktérů v území, které je nenahraditelné, a zároveň také jedním ze základních stavebních kamenů regionální politiky u nás.

Co zásadního čeká MASKy po roce 2028?

V tuto chvíli nevíme, jak to s MASKami dopadne po roce 2028 na evropské úrovni. Jsem však přesvědčen o jejich významu a tradiční roli, kdy bude tento nástroj i díky ukotvení v zákoně využíván bez ohledu na Evropu, kdy naopak my budeme Evropě inspirací.

Sjednocení právní formy MAS souvisí s požadavkem Legislativní rady vlády i požadavky Evropské unie na implementační strukturu v budoucím období. Nepřijdou kvůli tomu o historii, udržitelnost projektů ani o peníze alokované na projekty a provoz.

S tímto krokem souvisí bohužel také nutnost sjednocení právní formy MAS, která souvisí s požadavkem Legislativní rady vlády i požadavky Evropské unie na implementační strukturu v budoucím období. Účinnost zákona je proto nastavena od 1. 1. 2028 tak, aby MASy, které nejsou zapsanými spolky, měly dostatek času novou právní formu vedle té existující vytvořit.

MMR spolu s NS MAS poskytne všem dotčeným MASKám maximální podporu

Ministerstvo pro místní rozvoj spolu s NS MAS poskytne všem dotčeným MASKám maximální podporu. Kromě tohoto ujištění bych zároveň zdůraznil, že nepřijdou z důvodu změny právní formy o historii, udržitelnost projektů ani o peníze alokované na projekty a provoz.

Radim Sršeň
místopředseda
SMS ČR a náměstek
ministra MMR

Tři otázky pro předsedkyni NS MAS Janu Kuthanovou

Jaké jsou argumenty pro změnu právní subjektivity a proč a které MAS jsou nyní znepokojeny?

Tuto změnu přinese nová legislativa, která nabude účinnosti od 1. 1. 2028. Důvodem je zřejmě doporučení či ustanovení Legislativní rady vlády. Chápu to tak, že i kvůli budoucí standardizaci MASEk je jednotná forma jednodušší pro řídicí orgány apod. Pochopila jsem však také, že to byl určitý kompromis ve vyjednávání v rámci resortů. Co se týká toho počtu, v ČR působí 180 místních akčních skupin, z nich je 58 o.p.s. a čtyři ústavy. Pokud bude návrh schválen, dotkne se změna právní subjektivity 62 MAS ze 180. To je tedy více jak třetina. Není to málo a chápu jejich obavy.

Předsedkyně NS MAS
Jana Kuthanová

Vy sama tento PN vítáte či nikoliv?

Já tento pozměňovací návrh vítám i za těchto komplikací. Místní akční skupiny mají za sebou kus cesty, prokázaly, že jejich úloha v regionální politice je nezastupitelná, dokážou být akční, dokážou spojit, staly se již také takovou znalostní entitou ve svém území. Je dobře, že budou ukotveny v zákoně o podpoře regionálního rozvoje, protože tam patří. Děkuji paní poslankyni Elišce Olšákové za to, že je předkladatelkou tohoto návrhu.

Já tento pozměňovací návrh vítám i za těchto komplikací. Je dobře, že MASy budou ukotveny v zákoně o podpoře regionálního rozvoje, protože tam patří.

Myslíte si, že to bude činit MASKám problémy? Co by nyní měly udělat?

MASy v ČR mají svoji Národní síť MAS, která zastupuje jejich zájmy v různých oblastech, skupinách, platformách na národní i evropské úrovni. Řeší ale také jejich vzdělávání, propojování navzájem, sdílení dobré praxe v rámci ČR, ale i v rámci celé Evropy či světa.

A také toto je problém, kdy jim bude NS MAS nápomocna. Konkrétně již nyní jednáme o spolupráci s advokáty se zkušenostmi v této oblasti a pomůžeme MASKám se založením nového spolku, kdy bude třeba ošetřit zachování historie předešlé o.p.s či ústavu, a to vzhledem k tomu, že MASy jsou nositeli mnoha projektů s dlouhou udržitelností či projektů, které budou v té době ještě i v realizaci.

Připravila Marie Macháčová

Novela školského zákona není jen o převodu financování nepedagogické práce

Poslanecká sněmovna schválila na konci května dlouho chystanou novelu školského zákona, o níž se hojně diskutovalo. Tu teď čeká projednání v Senátu. Ačkoliv mateřským, základním a středním školám přináší více než 30 různě významných změn, doprovodná diskuze se smrškla pouze na přílepek o převodu financování nepedagogických pracovníků a ostatních neinvestičních výdajů (ONIV). Pozornost si ovšem zaslouží i ostatní změny, ačkoliv i my s ohledem na rozsah textu zmiňujeme jen ty z pohledu zřizovatelů nejzásadnější.

Sloučení škol jednoho zřizovatele

První návrh na sloučení škol, které jsou zřizovány pouze jedním zřizovatelem, stanovil rozhodnou hranici na úrovni 200 dětí či žáků. Po výrazném odporu zřizovatelů, především ze strany SMS ČR, došlo ke snížení hranice na 180 dětí nebo žáků. Přesto ale nemůžeme být s tímto snížením spokojeni a podobně jako u financování nepedagogů chceme apelovat na Senát, aby došlo k dalšímu poklesu rozhodné hranice, nejlépe ke zrušení této části novely.

SMS ČR chce podobně jako v případě financování nepedagogů apelovat na Senát, aby došlo k dalšímu poklesu rozhodné hranice, nejlépe ke zrušení této části novely.

Schválení navrhované úpravy by znamenalo, že by zřizovatel, který zřizuje více než jednu školu s méně jak 180 dětmi nebo žáky, musel do začátku roku 2029 tyto školy sloučit. Typicky by došlo ke spojení samostatné mateřské a samostatné základní školy nebo několika samostatných mateřských škol. Pro úplnost dodáme, že škola, která vznikne sloučením malých škol, již 180 dětí nebo žáků mít nemusí (pokud v obci není již žádná další škola). Nejde tedy o sloučení škol přes několik zřizovatelů, jak je někdy mylně vykládáno, ale pouze v rámci jedné obce.

Školská právnická osoba

Pozitivněji hledíme na úpravu školské právnické osoby (ŠPO). Novela zavádí pravidlo, které umožní ŠPO zřídit si organizační jednotky pro výkon činnosti školy nebo školského zařízení. Organizační jednotka může vykonávat činnost jakéhokoli druhu školy nebo druhu a typu školského zařízení. Bude-li zřizovatelem ŠPO s organizačními jednotkami obec, může být pro organizační jednotku stanoven samostatný školský obvod.

S ohledem na novou možnost zřizovat si v rámci ŠPO organizační jednotky je nutné, aby zřizovací listina v takové situaci obsahovala rovněž vymezení organizačních jednotek, jsou-li zřízeny, a v případě zřízení ŠPO více zřizovateli musí být určen ten, kdo má být pro účely financování považován za zřizovatele dané ŠPO. Ačkoliv je organizační jednotka zřízena vymeze-

Vládě se nepodařilo přesvědčit zástupce obcí o tom, že navýšení podílu obcí a krajů na sdílených daních postačí k financování potřebných úvazků nepedagogických zaměstnanců škol a školských zařízení a k úhradě ONIV.

ním ve zřizovací listině, samotnou činnost školy nebo školského zařízení bude moci organizační jednotka vykonávat až okamžikem zápisu dané činnosti do školského rejstříku. Povinnou náležitostí zřizovací listiny bude také nové určení toho, kdo má být pro účely financování považován za zřizovatele dané školské právnické osoby.

Financování nepedagogické práce a ONIV

O tomto návrhu už se psalo hodně. Spočívá v tom, že od 1. ledna 2026 se navýší podíl obcí na rozpočtovém určení daní, čímž se obcím pokryje výdaj na nepedagogickou práci ve školách, školských zařízeních. SMS ČR s tímto návrhem za předložených podmínek stále nesouhlasí. Vládě se nepodařilo přesvědčit zástupce obcí o tom, že navýšení podílu obcí a krajů na sdílených daních postačí k financování potřebných úvazků nepedagogických zaměstnanců škol a školských zařízení a k úhradě ONIV. SMS ČR bude apelovat na Senát i prezidenta republiky, aby k novele svůj souhlas nepřipojili.

Změna konkurzů na ředitele škol a školských zařízení

Další změna, o které se nemluví téměř vůbec, ačkoliv ji lze označit za pozitivní, se týká kon-

kurzů na ředitele škol a školských zařízení. První návrh novely dával České školní inspekci (ČŠI) do rukou nástroj v podobě možnosti nařídit konkurz kdykoliv v průběhu funkčního období ředitele a zřizovatel by takový konkurz musel vyhlásit nejpozději do 60 dnů ode dne doručení návrhu od ČŠI.

V novele zůstává možnost zřizovatele odvolat ředitele z důvodu nezajištění odpovídající odborné a pedagogické kvality vzdělávání a školských služeb. Typicky půjde o situace, kdy ze školy začnou odcházet učitelé nebo kdy škola ztrácí žáky a ČŠI upozorní na nedostatky ve vedení pedagogického sboru.

Tato úprava byla zrušena pozměňovacím návrhem poslance Havla. V novele ovšem zůstává možnost zřizovatele odvolat ředitele z důvodu nezajištění odpovídající odborné a pedagogické kvality vzdělávání a školských služeb, zejména těch, které zjistila ČŠI během inspekční činnosti nebo zřizovatel. Dle důvodové zprá-

vy půjde typicky o situace, kdy ze školy začnou odcházet učitelé nebo kdy škola ztrácí žáky a ČŠI upozorní na nedostatky ve vedení pedagogického sboru.

Další významnou změnou je zavedení povinnosti rekonkurzů na ředitele školských poradenských zařízení, a to vždy po skončení šestiletého funkčního období ředitele.

Školní psychologové, speciální a sociální pedagogové

Původní návrh novely školského zákona měl především parametrizovat školní psychology a speciální pedagogy v základních školách. To v novele zůstalo, ovšem mírně se změnilo pod-

Znevýhodnění menších škol! Ty budou mít nárok na financování části takového úvazku ze státního rozpočtu pouze v případě, že některému z žáků bude přiznáno podpůrné opatření třetího stupně v podobě personální podpory. SMS ČR o tom chce s MŠMT ještě diskutovat.

mínky, za jakých budou mít školy na tyto pozice nárok. U škol s více jak 180 žáky se mohou stát tyto pozice pevnou součástí pedagogického sboru a poskytovat poradenské služby ve školách.

Menší školy budou mít nárok na financování části úvazku u těchto pedagogů ze státního rozpočtu pouze v případě, že některému z žáků bude přiznáno podpůrné opatření třetího stupně v podobě personální podpory – školní psycholog / speciální pedagog. Toto omezení

nevyčtete ze zákona, ale až z návrhu prováděcích vyhlášek. Protože jde o výrazné znevýhodnění menších škol, chce o něm SMS ČR ještě dále s MŠMT diskutovat.

Pozice sociálního pedagoga se do zákona dostala až pozměňovacím návrhem. Ten předložilo v různé podobě hned několik poslanců, přijat byl návrh poslance Berkiho. I pro tuto pozici bude platit, že garantované financování budou mít školy s více jak 180 žáky.

Další změny se týkají především samotného vzdělávání

Novela zavádí i tzv. indexaci škol, která znamená, že školám, které pracují se znevýhodněnými dětmi či žáky, mohou být navýšeny finanční prostředky prostřednictvím Phmax, například na další hodiny pro školní psychology, speciální pedagogy nebo sociální pedagogy.

Novela také zavádí moderní trendy do výuky, které spočívají v kombinování prezenční a distanční výuky, zaměřuje se i na nové pedagogiky, kdy lépe ukotvuje práci provázejících učitelů, a u středních škol například modernizuje maturitní zkoušky či podporuje další digitální vzdělávání.

Lenka Matějová
legislativní analytička SMS ČR

Kvůli výročkům o nekvalitním vzdělávání v malých obcích zaslalo SMS ČR otevřený dopis PAQ Research

SMS ČR nesouhlasí s opakovanými výroky organizace PAQ Research, která posiluje v médiích názor, že existence malých zřizovatelů (v podobě menších obcí) způsobuje nekvalitní vzdělávání dětí. Zástupcům této sociologické výzkumné organizace proto zaslalo na začátku května otevřený dopis. Jeho autorem je místopředseda SMS ČR a předseda Pracovní skupiny pro školství, sport a kulturu Petr Halada.

„Neustálou prezentací jednoho názoru, že menší zřizovatelé jsou jednou ze závažných příčin problémů českého školství, považujeme za účelovou. Ze všeho nejvíce toto jednání připomíná kampaň, jejímž cílem je podpora slučování (ve většině případů fungujících a prosperujících) škol a vytváření tlaku na zřizovatele, aby se vzdali svých zřizovatelských kompetencí,“ uvádí v dopise Halada, který dále píše, že ob-

vyklý nástin řešení této nedobré situace z pera PAQ Research je vždy velmi podobný – vytvoření místní školské správy, kde by kompetence zřizovatelů přešly na jiný vytvořený celek, tzv. místní školskou správu, jež má připomínat dřívější školské okresy. Právě její existence by nastiňeným problémům pomohla podle zmiňované organizace předejít. *„Toto tvrzení ovšem po-*

važujeme za zkratkovité, neověřené, a to už proto, že k místní školské správě neprobíhá široká veřejná diskuze,“ dodává. Organizaci v této souvislosti kritizuje za absenci kritického náhledu na vlastní studie a za to, že prezentuje pouze závěry, které se v konkrétním kontextu hodí, a to často v neprospěch menších škol a bez ohledu na pozitiva, která menší školy nabízí. Opakovaně rovněž žádá, aby organizace přizvala SMS ČR k závěrům svých analýz, v náležitě míře tak zohledňovala perspektivu menších zřizovatelů a také se nedopouštěla faktických chyb, které malé obce v konečném důsledku pouze poškozují.

„Věříme, že zajištění kvalitního vzdělávání pro naše děti je našim společným cílem. Na nich záleží naše budoucnost – a pokračování plošného ocerňování zřizovatelů, kteří jsou jedním z důležitých aktérů organizace vzdělávání, pro tuto budoucnost v žádném případě nepomáhá vytvářet žádoucí podmínky,“ uzavřel v dopise Petr Halada.

Lenka Matějová
legislativní
analytička SMS ČR

Jen v historii samostatné České republiky uspěli v komunálních volbách osmkrát. Nejdéle sloužící starostky a starosty ocenilo Sdružení místních samospráv ČR na celostátní konferenci v listopadu 2023 ve Zlíně. Ty úplně nejdéle sloužící představuje náš seriál.

Dobrý starosta musí být nadšenec, lokální patriot a také trochu idealista, říká nejdéle sloužící starosta pražských městských částí

Přes 30 let je Jiří Rendl starostou městské části Praha-Lochkov. Stojí v čele samosprávy, přes jejíž katastr vede dobře známá část Pražského okruhu DO a také Lochkovský tunel. Jakým výzvám už v této malebné městské části musel čelit? A jakým projektem Lochkov aktuálně žije?

Vzpomenete si ještě na ten okamžik, kdy jste byl poprvé zvolen starostou? Co tomu předcházelo?

Nebyl jsem v souladu s komunistickým režimem. Hlavním důvodem byla nesvoboda. Po listopadu to bylo rychlé. Občanské fórum (OF) v Lochkově vzniklo hned v roce 1990, ale dostalo se pod vliv lidí, kteří spíše než rozvoj a budování nového Lochkova začali řešit své osobní zájmy, a to i se zapojením agenta StB. To řadě lidí v OF vadilo, a tak jsme utvořili koalici, která jím v tom zabránila. Z toho ovšem vyplynula povinnost převzít odpovědnost za správu obce. S kolegy jsme byli kooptováni do zastupitelstva městské části Praha-Lochkov v roce 1990, tehdy jsem se také stal místostarostou. Starostou byl zvolen velmi uznávaný lochkovský patriot pan Sloup, který už ale o čtyři roky později nekandidoval, takže jsem se stal v roce 1994 starostou já. Byla to doba velkého nadšení a nezištné práce pro obec. Mnoho lidí nás se zanícením podporovalo, byla tu tehdy taková ukázková občanská společnost. Co bychom za ni dnes dali.

Vy jste tedy uvolněný starosta?

Nikdy jsem nechtěl být finančně závislý na veřejné funkci, proto kontinuálně starostuji jako neuvolněný. Mimochodem místostarostkou se tehdy stala Eva Filipová, která je v této funkci doposud a pro Lochkov dýchá. Také dva zastupitelé s námi pracují už od roku 1998, ostatní přišli následně, ale obecně zde máme velmi malou fluktuaci zastupitelů.

Ve funkci starosty jste nepřetržitě 30 let. Co se za dobu vašeho úřadování v Praze-Lochkově změnilo nejvíc? Je to teď podle vás úplně jiné místo k životu?

No, myslím, že se Lochkov proměnil k nepoznání. Za bolševika Lochkovem projížděly tatry s lomovým kamenem z Řeporyjí z lomu, což místním včetně mě vždy velmi vadilo. Bylo zde minimum sítí s nedostatečným příko-

Lochkov se proměnil k nepoznání. Za bolševika tudy projížděly tatry s lomovým kamenem z Řeporyjí z lomu, což místním včetně mě vždy velmi vadilo. Bylo zde minimum sítí s nedostatečným příko-

nem, což na konci naší nejdelší ulice znamenalo velké podpětí. První věc, kterou jsme hned po revoluci začali řešit, bylo zásobování vodou. Poté přišlo masivní zasítování našeho katastru, vzpomínám si na ta dlouhá jednání s Telecomem. Vyzvali jsme PRE (Pražská energetika, městská firma), aby přeložil elektřinu, což se povedlo. Metrostav totiž předfinancoval výstavbu trafostanice částkou 3,5 milionu korun. To vedlo ke kompletnímu zasítování Lochkova elektrickými a telefonními kabely. Další jednání bylo s městskými firmami kvůli kanalizaci, plynu a povrchů komunikací a chodníků. V Lochkově jsme často spolupracovali se stavební firmou IPS. Výstavbu zadávalo a financovalo hlavní město prostřednictvím své organizace OMI (Odbor městského investora). Jsem za ta léta pyšný na městskou zeleň, obecní mobilii, knihovnu, hasičárnu, fotbalové hřiště...

A pak přišly liniové stavby jako Lochkovský tunel, úsek Pražského okruhu DO – ten mimochodem protíná třetinu našeho katastru. Při realizaci okruhu jsme se pro zajímavost s ŘSD

V rozhovoru se dočtete:

- Mají dnes městské části silnější hlas než dříve?
- Měly by mít větší kompetence?
- Co je největší pražský problém, když ne doprava?
- Jakým projektem Lochkov aktuálně žije a co ho zdržuje?
- V čem se liší práce starostů menších a větších městských částí?

dohodli, že jim budeme řešit úklid a oni nám za to budou platit. To nám umožnilo financování moderní techniky – kontejnerového Mercedesu ATEGO – velkého traktoru jako univerzálního nosiče komunálního nářadí. DO s sebou přinesla logicky velký nárůst emisí hluku a škodlivých plynů – na druhou stranu jsme součástí většího celku, respektujeme veřejný zájem a nebráníme rozvoji hlavního města.

Jak vnímáte proměnu hlavního města Prahy jako celku za poslední tři dekády? Máte pocit, že městské části dnes mají silnější hlas než dříve?

No, je to obligátní, vždy je to „quid pro quo“. Praha má ve zvyku investovat do komunálních sítí z celopražského rozpočtu. Lochkov byl k Praze připojen v roce 1976. Výhoda je, že máme moderní síť, na druhou stranu za to platíme tím, že hospodaříme s výrazně nižšími rozpočty než ekvivalentně velké samosprávy mimo Prahu. Praha přiděluje dotace a investice – třeba u nás je mateřská škola. Já bych si na tohle nestěžoval. Samozřejmě, politické a byznysové zájmy hrají svou roli. Co by ovšem ne-

Největší pražský problém není doprava, jak si všichni myslí, ale dostupnost bydlení – nehorázné ceny za nájemní bydlení a za nemovitosti jako takové. Jediným řešením je masivní výstavba nových bytů.

muselo být, aby VURM (Výbor Zastupitelstva hl. m. Prahy pro územní rozvoj) rozhodoval o zastavění malinké zahrady v Lochkově, to považuji za absurdní.

Praha se řídí jiným zákonným rámcem než ostatní obce v Česku. Jak hodnotíte fakt, že máte užší kompetence než starosta nejmenší obce v každodenním fungování městské části?

Myslím si, že by městské části určitě měly mít větší kompetence, ale byl bych velmi opatrný, zejména u těch represivních opatření. Třeba v jednom nejmenovaném městě si vedení radnice udělalo byznys z překročení rychlosti o jeden kilometr v hodině. Tohle mi připadá úplně absurdní. Za mě by Praha měla liberalizovat rozhodování o malých územích městských částí a dát je do rukou vedení dané MČ.

Jak byste definoval největší pražský problém?

Největší pražský problém není doprava, jak si všichni myslí, ale dostupnost bydlení – nehorázné ceny za nájemní bydlení a za nemovitosti jako takové. Jediným řešením je masivní výstavba nových bytů. Jak ale víte, stavební povolovací proces je pekelný a územní plánování ještě strašidelnější. Jsme v tomto oboru jedna z nejhorších zemí světa – pokud se chceme posunout, musíme zefektivnit proces. Příklad dobré praxe bychom našli v Polsku. Musíme být ovšem vytrvalí a nenechat se otrávit.

Jak konkrétně se tento problém dotýká Lochkova?

Už v roce 2018 jsme se zhotoviteli podepsali memorandum o tom, že na našem 22hektarovém pozemku v rámci projektu Zahradní čtvrť Lochkov postaví ještě před institutem plánovacích smluv základní školu. Stále ale čekáme na změnu územního plánu. Snad se nám ale už blýská na lepší časy.

Projektem Zahradní čtvrť Lochkov tedy obec aktuálně žije?

Jednoznačně. A změna územního plánu je pro nás absolutní prioritou. Praha nám taky před měsícem svěčila do péče starou ubytovnu státního statku – máme zde v plánu vystavět obecní nájemní bydlení. Aktuálně připravujeme studii, kterou konzultujeme s IPRem. Odhadní cena výstavby je cca 50–70 milionů, kde chceme jednat s Prahou o bezúročně půjčce a zároveň najít udržitelný ekonomický model. Čeká nás také rozšíření čistírny odpadních vod, která by nám měla denně vyrobít 350 kubíků užitkové vody.

Lochkov je menší pražská městská část. Jak byste porovnal svou práci s kolegy starosty z jiných, třeba větších městských částí Prahy? Je to opravdu tak moc jiné?

V podstatě máme podobné úkoly. Logicky, čím větší je MČ, tím více je úkolů. Zásadní rozdíl je tedy v množství úkolů a taky v tom, jak velký tým řídíte. Tady bych chtěl ocenit starostu Radotína, sousední velké MČ. Kolega Karel Hanzlík dělá svou práci dobře, promyšleně a poctivě. Dodám snad jen, že kumulace funkcí pro mě není sprosté slovo, pakliže je starosta schopen delegovat úkoly na své zástupce. Mluvím o případu, kdy je starosta například zastupitelem hlavního města Prahy. Dobrý starosta musí cítit pokoru před svým voličem, ale zase ne servilitu!

Máte srovnání, jak se liší práce starosty malé městské části hl. m. Prahy a malé venkovské obce?

Mám srovnání, protože vlastním v obci Korkyně nemovitost s chovem koní, kde máme skvělého starostu Jiřího Soukupa, který se o tu obec neuvěřitelně dobře stará. Ta obec má pro představu asi 200 obyvatel. Starosta tam vybudoval novou hasičárnu nebo ze staré stodoly udělal novou radnici se dvěma obecními byty... Ta práce je hlavně o poctivosti, odhodlání a vytrvalosti. Takže to porovnání se svou prací starosty mám léta a práci starostů na venkově já obdivuji. Mají můj velký obdiv.

Co vám v roli starosty nejvíc bere sílu a co vám naopak dělá radost?

Co mi bere sílu, nevím. Tenhle pocit jsem nikdy nezažil. Beru se jako manažer, který má řešit problémy. Jasné, byrokracie, zdoluhavé postupy, změny územních plánů... Takhle to je, ale to je součástí mé práce. Co mě ale naopak nejvíc těší, když nás jako vedení radnice občané pochválí, že se odvedl kus dobré práce, třeba i s dovětkem, že nás nevolili.

Jsem pyšný na naše hasiče, které se jako radnice snažíme maximálně podporovat. A také na naše fotbalisty, kteří se věnují práci s dětmi. A z toho mám velkou radost, protože přitáhnout děti ke sportu, to je pro mě zásadní věc.

Chci také mimochodem zdůraznit, že máme vynikající SDH, jsou skvělá parta a my se je jako radnice snažíme maximálně podporovat – jsem na ně moc pyšný. A také máme velké a dobře vybavené sportoviště v majetku obce. To zase spravuje parta nadšených fotbalistů, kteří se věnují práci s dětmi. Z toho mám velkou radost, protože přitáhnout děti ke sportu, to je pro mě zásadní věc.

Co byste poradil mladším starostům, nejen těm z Prahy, kteří jsou v této roli teprve krátce?

Akorát přemýšlím, kolik mi bylo, když jsem se stal v roce 1990 místostarostou... Tehdy mi bylo 32. Jsem dalek toho, abych někomu radil. Tu práci musíte mít rádi. Dobrý starosta musí být nadšenec, lokální patriot a myslím, že i trochu idealista.

Děkuji za rozhovor!

A já za to, že jste k nám po čase opět zavítal.

**Rozhovor vedl
Adam Havlas
manažer SMS ČR
v hlavním městě
Praha**

Jsme SMS-sluzby s.r.o. a samosprávám a jimi zřizovaným školám nabízíme už od roku 2018 mnohem víc než jen službu pověřence pro ochranu osobních údajů, která exkluzivně zahrnuje i přístup k newsletteru Samospráva v právu. Členským obcím Sdružení místních samospráv ČR umíme poradit v oblasti dotací a veřejných zakázek, také s vypořádáním autorských práv nebo se strategickým plánováním. Umíme provést i audit webových stránek. A co můžeme nabídnout školám? Poskytujeme pověřenské služby, v rámci kterých zdarma vydáváme newsletter Škola v právu, zajišťujeme rovněž školskou právní poradnu. A také pro vás píšeme! Přesvědčit se o tom můžete na stránkách, které si právě prohlížíte, a na webových stránkách SMS-sluzby s.r.o. v sekci Aktuálně, kde najdete všechny naše texty v plném rozsahu. Tak nezapomeňte, SMS-sluzby s.r.o. jsou tu pro vás a vaše školy. Jsou tu k vašim službám!

Pověřenecké služby – Lenka Matějová

lenka.matejova@sms-sluzby.cz, 724 595 111

Veřejné zakázky – Michaela Jelínková

michaela.jelinkova@sms-sluzby.cz, 770 600 556

Dotační servis – Tereza Urbánková

tereza.urbankova@sms-sluzby.cz, 770 600 685

Strategické plánování – Marek Komárek

marek.komarek@sms-sluzby.cz, 725 983 171

Autorská práva jednoduše – Jakub Iran

jakub.iran@sms-sluzby.cz, 732 633 384

Audit webových stránek – Daniel Stuchlík

daniel.stuchlik@sms-sluzby.cz, 774 420 750

Sekretariát – Magdalena Komárková

kancelar@sms-sluzby.cz, 723 644 867

Útočníkovi je jedno, jak velcí jste nebo jak se jmenujete, ve svých počítačích máte vždy něco, co umí využít

Není tomu tak dávno, co jsme psali o příběhu ze života, kdy přijde starosta na obecní úřad a zjistí, že se ze svého počítače nedokáže dostat k žádné agendě, která je na jeho obci vykonávána. Podmínkou zpřístupnění dat je úhrada finančního obnosu ve výši, který by ukrojil z rozpočtu obce nemalý díl. Už druhý ransomwarový útok v průběhu jednoho měsíce na jednu z našich klientských obcí ukazuje, že tuto oblast opravdu není radno podceňovat. A i když si o pověřenci pro ochranu osobních údajů můžete myslet, co chcete, opakující se útoky svědčí o tom, že je dobré ho v některých věcech poslouchat.

Ochrana osobních údajů

Příliš se to neví, ale pověřenci jsou tu skutečně proto, aby vám pomohli určit slabá místa zabezpečení, která pak posílíte s IT dodavatelem.

jednoduše: postačí zkušený IT specialista, který své práci rozumí. Ideální je, pokud bude zároveň náležitým způsobem komunikovat s pověřencem pro ochranu osobních údajů. Od něj se dozví, v jakých oblastech zpracování dat leží největší rizika, na co se zaměřit více a na co třeba zase méně. Příliš se to neví, ale pověřenci jsou tu skutečně proto, aby vám pomohli určit slabá místa zabezpečení, která pak posílíte s IT dodavatelem. Proto se na ně v těchto záležitostech neváhejte obracet.

Horší je to s lidskou chybou

Co se týká lidské chyby, té už jde zabránit mnohem hůř. A nemluvíme pouze o „špatném kliknutí“, ale třeba i o našťavaném bývalém zaměstnanci, kterému jste ještě nestihli odpojit vzdálený přístup na disk. Proto jsou v tomto ohledu tolik důležitá zavedená organizační pravidla v podobě například nastavení správy přístupů do programů nebo pravidelná školení zaměstnanců.

Chcete dobře poradit, nebo to risknout?

Že vám výše uvedené připomíná monolog, který u vás na obci pověřenec velmi často vede? Nedivíme se, protože jmenovaná opatření jsou notoricky známými základními prvky technické a organizační bezpečnosti v oblasti ochrany osobních údajů. A věřte, že s ohledem na množství se kauzy je rozumné vzít pověřence jednou vážně a udělat to, co vám doporučuje. Nebo to raději risknete a budete doufat, že to nebudete vy, kdo si příště vytáhne pověstného žolíka a s ním nemožnost vykonávat obecní agendu?

Co by si na vás vzali?

Velký omyl, který v území přetrvává, je domněnka, že útočníci se přece nebudou zaměřovat na něco tak obyčejného, jako je obec nebo škola. Co by si na nich vzali... Útočníkovi je ovšem často jedno, jak velká je vaše obec nebo škola, případně jaké agendy vykonáváte. Jemu bohatě stačí, že ve vašem systému objeví tzv. zranitelnost, která mu umožní dosáhnout cíle – získat peníze, využít data k tomu, aby se dostal do jinak nepřístupných programů, eventuálně přeprodat získaná data pro další využití.

A co si pod zmíněnou zranitelností představit?

Slabé heslo, nepravdivé nebo vůbec žádné aktualizace, neaktualizovaný antivirový program, stahování neautorizovaných doplňků do prohlížečů apod. Příčinou zranitelnosti může být i sám člověk – uživatel výpočetní techniky, který se nechá natchytat na phishing nebo podvodné stránky. Pyramidu prvků, ze kterých se skládá zranitelnost, můžeme završit neexistujícími nebo špatně nastavenými či uloženými zálohami.

Dobrou zprávou je, že všechny výše uvedené technické zranitelnosti lze napravit relativně

Připomenutí na závěr

V nejbližších měsících dojde k nabytí účinnosti nového zákona o kybernetické bezpečnosti. Jeho pravidla se vztahují na obce s rozšířenou působností a na městské části hlavního města Prahy. Na obce I. a II. typu tento zákon dopadne jen v případě, pokud provozují dostatečně velkou regulovanou službu (např. fotovoltaikou elektrárnu). Proto velmi dobře zvažujte různé nabídky firem, které vám budou slibovat provedení bezpečnostního auditu do takové úrovně, že „vaše data už nikdy nic neohrozí“

a zároveň vám pomohou dodržet soulad s novou legislativou.

Sebelepší opatření nezabrání incidentu, umí ale snížit jeho dopad na minimum

Nepříjemnou pravdou totiž je, že sebelepší technická ani organizační opatření nedokážou zabránit bezpečnostnímu incidentu. Umí ale jeho dopad snížit na minimum – a to je to podstatné. Přijdete třeba jen o zanedbatelnou část dat, která navíc dokážete obnovit ze zálo-

hy, nebo budou postižena jen ta data, která nejsou pro občany tolik citlivá. Nevyžaduje to žádné dramatické úsilí. Každopádně ve srovnání s černou obrazovkou, která by na vás mohla čekat v případě, že prevenci podceníte, se to vyplatí. Nemyslíte?

Lenka Matějová
koordinátorka služeb
pověřenců pro ochranu
osobních údajů
SMS-slужby, s. r. o.

Cebiv a Nevřeň jsou o krůček blíže energetické soběstačnosti, uskutečnila se také setkání s veřejností

V uplynulém měsíci dokončil náš tým strategického plánování dvě místní energetické koncepce na západě Čech. V malé obci Cebiv na Stříbrsku se mj. zabýval tím, jak do lokální energetiky zapojit areál místního zámku. V Nevřeni se pak zaměřil také na známý kaolinový důl, do kterého může veřejnost nahlédnout již sedmým rokem a díky němuž vzniklo v obci krásné kulturní Centrum Caolinum. Kde jinde než právě tam se mohla uskutečnit debata o energetické koncepci s téměř čtyřmi desítkami místních? Obě koncepce poskytují obcím rámcový systémový návod pro budoucí kroky týkající se místní energetiky.

Marek Komárek
koordinátor služeb
strategického
plánování

Veřejné projednání v Nevřeni se konalo v krásném kulturním Centru Caolinum

MŽP: Do konce října můžete požádat o dotaci na energeticky úsporné renovace veřejných budov

Ministerstvo životního prostředí vypsaló žádosti do dotační výzvy na podporu renovací veřejných budov. Cílem dotační podpory je motivovat vlastníky veřejných budov k provedení co nejkvalitnější energeticky úsporné renovace, primárně s využitím obnovitelných zdrojů energie.

Úspory energie, vyšší komfort a moderní technologie

Dotaci lze získat na zateplení obálky budovy, výměnu oken, systémy nuceného větrání s rekuperací, využití odpadního tepla nebo modernizaci vytápění včetně rekonstrukce rozvodů a regulačních prvků. Podporována je také modernizace vnitřního osvětlení a další **opatření vedoucí ke snížení spotřeby energie** v provozu budov. Cílem je rovněž zvýšení komfortu – například eliminace hluku nebo zajištění stínění pomocí vnějších a meziokenních prvků.

Podpora pro obnovitelné zdroje energie

Výzva se zaměřuje i na **obnovitelné zdroje energie**. Podporována je výměna starých zdrojů tepla, chladu a teplé vody za ekologičtější varianty – například tepelná čerpadla, kotle na biomasu, plynové kondenzační kotle nebo zařízení pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla. Financovat s pomocí dotace lze také instalaci solárních termických a fotovoltaických systémů, včetně bateriové akumulace.

Podpora může pokrýt až 60 % způsobilých nákladů. Příjem žádostí potrvá do konce letošního října, přičemž projekty musí být dokončeny nejpozději do 15. června 2026.

S přípravou a podáním žádosti o dotaci vám rádi pomohou naši dotační specialisté. Neváhejte se na nás obrátit na adrese dotace@smscr.cz.

Monika Hrušková
dotační specialistka

Komunální odpad aneb když je ho moc a je to příliš drahé

Příklad dobré praxe

Srbce, Nedachlebice a Litultovice.

Ačkoliv je každá z těchto obcí jinak velká co do počtu obyvatel a nachází se v jiném kraji, ke změně nakládání s komunálním odpadem vedl všechny tři stejný důvod. Bylo ho moc, bylo to moc drahé a taky bylo třeba více třídit.

Srbce: Díky čipování občané platí už jen za odpad, který skutečně vyprodukují

Bezmála osmdesátihlavé obci Srbce v Olomouckém kraji se konečně začalo dařit s odpady. Podle starostky Jany Přechtělové zde dlouho nedokázali najít řešení, jak snížit množství komunálního odpadu a zvýšit objem toho vytríděného. Za sběr a svoz zde navíc platili občané nejvíce v celém mikroregionu. Zejména díky snížení frekvence svozu a čipování se Srbce staly v třídění rovnou skokanem roku a mohou být příkladem pro ostatní.

Jaký problém u vás vedl ke změně v hospodaření s odpady?

Ačkoliv to vedení obce nebylo nikdy lhostejné, snížit množství komunálního odpadu se nám dlouhodobě nedařilo. Roli hrálo to, že jsme co do počtu trvale žijících občanů nejmenší obcí v mikroregionu, také přístup svozové společnosti, cena svozu, která se pro nás jako pro ne zrovna lukrativního zákazníka stále zvyšovala, vzdálenost obce od nasmlouvaného dopravce. Bylo tedy třeba v našich podmínkách a s omezenými možnostmi snížit cenu poplatků a zvýšit separační cíle, které nám ukládá zákon.

Lidé už u nás nemusí doplácet na obyvatele, kteří v obci za odpady neplatí jen proto, že zde nemají trvalý pobyt. Platí za skutečné množství vlastního vyprodukovaného odpadu.

Co se nakonec podařilo a jak jste toho docílili?

První změnou je od začátku minulého roku nové nastavení svozu komunálních odpadů. Především díky snížení frekvence svozu jednou za měsíc došlo v Srbcích k radikálnímu poklesu až o 50 procent. Zoptimalizovala se také sběrná síť, posílila se všechna tři kontejnerová hnízda tak, aby se k nim zlepšila docházková vzdálenost a lidé začali více třídit, což se brzy projevilo zejména u plastu, skla i papíru. Dalo by se říct, že jsme nyní ve vytríděnosti odpadů skokany roku.

Na začátku roku 2024 jsme ze stávajících 15 procent jsme poskočili rovnou na 48 procent. V průběhu loňského léta pak přibyla další opatření v podobě čipování nádob na směsný odpad, díky čemuž se nám od letošního ledna podařilo přejít na nový poplatkový systém.

Ten je férovější zejména pro ty občany, kteří jsou v obci přihlášení k trvalému pobytu.

Tito lidé už nemusí doplácet na obyvatele, kteří v obci za odpady neplatí jen proto, že zde nemají trvalý pobyt. Platí za skutečné množství vlastního vyprodukovaného odpadu.

Máte v tomto směru nějaké další ambice?

Naše ambice jsou jasné. Chceme pokračovat v nastaveném trendu a umožnit obyvatelům maximální možnou míru třídění, aby bylo směsného odpadu ještě méně. A budeme také pokračovat v příkladné osvětě. Od nových opatření si slibujeme nejen snížení ceny a zároveň zachování dostupnosti a komfortnosti

služby, ale i konec černých skládek nebo hromadění odpadu v příkopech.

Ze systému se evidenčně vytratilo 11 tun odpadu, což je v přepočtu 162,5 kg/osobu/rok. Část odpadu mohla skončit v lokálních topeništích, část v práci nebo v popelnici jiného subjektu. Abychom dosáhli třídicích cílů ve výši 60 % pro letošní rok, musíme vykázat dvě tuny bioodpadu. To jsou naše aktuální ambice, které se týkají odpadů.

**Připravila
Lucie Kořínková
manažerka SMS ČR
v Olomouckém kraji**

Nedachlebice: S odpadem si už obec poradí sama

Příklad obce Nedachlebice ve Zlínském kraji s přibližně 800 obyvateli je jasným důkazem toho, že cesta obecní práce s odpadem může být ta správná, i když zpočátku o něco náročnější. Ve výsledku se vyplatí jak environmentálně, tak i finančně. Všechno začalo před patnácti lety komunitní kompostárnou a o něco později pokračovalo rekonstrukcí sběrného dvora. Tu největší odpadovou proměnu však spustil až současný starosta Jandouš. Má podobu vlastního vlastního evidenčního systému a vlastního svozu tříděného odpadu.

Kdy a jaký problém u vás vedl ke změně v hospodaření s odpady?

Jednoduše se nám nelíbilo, kolik jsme zaplatili v roce 2019 za odpad, který nám vyvezla zpracovatelská firma. Byla to opravdu vysoká částka.

V čem je hlavní rozdíl a co jste začali dělat jinak?

Svozová firma, která původně svážela popelnice a nádoby na komunální odpad, nám účtovala cenu podle počtu kusů – nějakým odhadem podle počtu obyvatel. Na začátku jara 2020 jsme se rozhodli pro adresnou evidenci odpadu, kdy má každá nádoba vlastní QR kód. Ve chvíli, kdy jsme napočítali všechny popelnice s kódy, dostali jsme se na 2/3 toho, co jsme evidovali a platili v předchozích měsících. To byl první krok.

Jaký byl ten druhý krok?

Lidé si začali uvědomovat, že jsou jejich popelnice už nějakým způsobem označené. Už to nebyl anonymní odpad, ale odpad dotyčného domu s číslem popisným. Začali tedy méně vyhazovat a více třídit. Když jsme pak zavedli svoz bioodpadu, kleslo množství komunálního odpadu o třetinu.

Obec tedy zapůjčila svým obyvatelům hnědé nádoby na tříděný bioodpad...

Ano, to byl ten další krok. Lidé by samozřejmě podle zákona neměli dávat bioodpad do komunálu, ale dávají ho tam a zakrývají. Jakmile jim umožníte odkládat bioodpad do hnědé popelnice, klesne i množství komunálního odpadu.

Ani tím jste ale neskončili.

Následoval třetí krok, kdy jsme zrušili veškerá sběrná hnízda, zůstalo jen sklo a drobné elektro, namísto toho jsme si pořídili vlastní svozový automobil, kterým jednou za 14 dní dva pracovníci objednou vesnici a systémem door-to-door sesbírají označené pytle s tříděným odpadem, který lidé zanechají před svými dveřmi. Tříděný odpad se svezle do sběrného dvora, kde jej ještě zaměstnanci dotřídí. Tím množství komunálního odpadu opět kleslo.

Čtvrtým krokem bylo zahájení účinnosti vyhlášky obce k letošnímu roku, kdy jsme zavedli platbu na váhu. Dnes budou občané platit 5 korun za každý odvezený kilogram směsného odpadu. Tím jsme se zase dostali na nižší úroveň.

Ne všechno lze zkopírovat. Sám jsem vycházel ze zkušeností dvou až tří jiných obcí a ty jsem zkombinoval tak, aby vyhovovaly našim potřebám.

Když to tedy shrnu, zatímco černé popelnice eviduje svozová společnost, pytlový sběr, nádoby na bioodpad či odpad na sběrném dvoře eviduje obec sama. Máme tedy přesný přehled o tom, jak domácnosti třídí odpad.

Můžete nám to přiblížit v číslech?

Zatímco v roce 2019 se průměrně svážel odpad z 350 nádob o váze 6,5 až 7,5 tuny, dnes se sváží odpad ze 150 nádob o hmotnosti 2,5 až 3 tuny. Nebo jinak. Z 278 kg odpadu za osobu a rok v roce 2019 jsme se v roce 2024 dostali na 145 kg za osobu a rok.

Máte v tomto směru nějaké další ambice?

První ambicí bylo dostat se pod třídicí slevu. To se nám vlastně každoročně daří, pomínou-li výjimku z loňského podzimu, kdy jsme vlivem povodní kvůli velkému množství objemného odpadu přišli o třídicí slevu. Ale i lidem vysvětluji, že to vlastně nemá smysl započítávat, protože celý odpadový zákon je prostě postavený na hlavu. Ambicí je tedy držet se stále níž a níž v tabulkách. Myslím, že v letošním roce budeme tak na 130–125 kilogramech na osobu a rok v komunálu. A samozřejmě chceme jít ještě níže.

Dá se váš odpadový systém aplikovat u všech obcí? Co byste doporučil ostatním starostům, kteří by o něčem podobném uvažovali?

Myslím, že každá obec by to měla udělat podle sebe. Není možné vzít přesně náš model a přenést ho do sousední obce. Záleží na počtu oby-

vatel, na tom, jak má kdo postavené smlouvy se svozovými společnostmi, jak má možnost svozovým společností případně ten tříděný odpad odvážet poté, co ho lehce dotřídíte.

Ne všechno lze zkopírovat. Sám jsem vycházel ze zkušeností dvou až tří jiných obcí a ty jsem zkombinoval tak, aby vyhovovaly našim potřebám. QR kódy na popelnicích už měly před námi Březolupy, také systém door-to-door jsem studoval na internetu a hledal příklady dobré praxe. Je to vlastně směsice takových impulzů a nápadů z více stran a na tom jsme to postavili.

Muselo by tedy jít o obec s přibližně stejným počtem obyvatel jako je ta vaše?

Myslím, že ano. A také se stejnými podmínkami a pracovníky. Specifikum tohoto systému spočívá v tom, že ve svozové ponděří musím mít tři pracovníky, kteří mi pomáhají. V ostatní dny se tito pracovníci věnují zemědělské činnosti nebo zkrášlování obce, zalévání, přípravě prostoru pro obecní akce, úpravě sportoviště nebo fotbalového areálu. Stejná skupina také v jiný den sváží bioodpad. Za tyto dny jdou náklady na zaměstnance do nákladů odpadového hospodářství, ve zbylé dny mají jinou práci – tím si na sebe vydělají. Neumím si představit, že by obce o 400 obyvatelích zaměstnávaly tři nebo čtyři pracovníky na plný úvazek.

**Připravil
Marian Moudřík
manažer SMS ČR ve
Zlínském kraji**

Litultovice: Ve sběrném dvoře umíme z velkoobjemového odpadu oddělit i dřevo

Během procesu přípravy sběrného dvora v roce 2019 si Litultovice v Moravskoslezském kraji nechaly zpracovat studii odpadového hospodářství. Ta ukázala, že v městysi se zhruba 900 obyvateli mají nejen vysoce nadprůměrnou produkci směsného komunálního odpadu, ale i vysoký podíl ostatních odpadů v černých popelnících. V té době zde občané platili 600 korun za osobu a rok. I tady se podle starosty Jana Birguse rozhodli pro čipování a pytlový sběr tříděného odpadu.

Co se nakonec podařilo a jak jste toho docílili?

Zavedli jsme poplatek za odkládání odpadu z jednotlivé nemovité věci, což znamená, že se platí za objem popelnice, která se postaví před dům. Protože je každá popelnice osazena čipem, máme přesnou evidenci vysypaných popelnic. Využili jsme i možnost zavedení zpoplatněného minima, které jsme stanovili na 60 l

Ve sběrném dvoře jsme schopni oddělit dřevo z velkoobjemového odpadu, takže i velkoobjemový odpad klesl z 23 tun v roce 2018 na 19 tun v roce 2024. Na tento ukazatel jsme celkem hrdí, protože velkoobjemový odpad obecně narůstá i kvůli tomu, že jej nemůžeme zpoplatnit.

kapacity nádoby na osobu a měsíc. Toto bereme jako opatření proti vzniku černých skládek.

Máte nějaké srovnání v číslech?

Zatímco v roce 2018 činilo množství směsného komunálního odpadu 222 tun, v roce 2024 to bylo pouze 133 tun. Zároveň provádíme pytlový sběr plastů, tetrapaků a drobného kovu, který není nijak limitován. V roce 2018 vážil tento odpad 16 tun, kdežto v roce 2024 už to bylo 21 tun. Ve sběrném dvoře jsme schopni oddělit dřevo z velkoobjemového odpadu, takže i velkoobjemový odpad klesl z 23 tun v roce 2018 na 19 tun v roce 2024. Na tento ukazatel jsme celkem hrdí, protože velkoobjemový odpad obecně narůstá i kvůli tomu, že jej nemůžeme zpoplatnit.

Máte v tomto směru nějaké další ambice?

Do budoucna bychom chtěli vyladit samotný evidenční systém a jeho snadné využití pro fakturaci. To je však spíše záležitost poskyto-

vatele evidenčního systému, který má ke svým prvotním slibům o schopnostech softwaru co dohánět. Druhou oblastí, kde vidíme ještě prostor ke zlepšení, je nakládání s biologicky rozložitelným odpadem. Tady nám vadí, že štěpkovaný biologický odpad, který je využit jako palivo, není evidován v separačních cílech obce.

Připravila
Dagmar Novosadová
manažerka SMS ČR
v Moravskoslezském
kraji

Energie s rozumem: Semináře představují obcím přínosy obnovitelných zdrojů, sdílení energií i jejich nákup na burze či bezemisní techniku

Projektová kancelář Jihlava

Na oblast energetiky se zaměřuje nová série bezplatných seminářů, které pro starosty připravilo Sdružení místních samospráv ČR. Zástupci obcí se na nich dozvídají konkrétní tipy, jak uchopit moderní způsoby výroby a nákupu energií, seznamují se i s výhodami využívání bezemisní techniky.

Kdy a kde?

První z pěti seminářů Energie s rozumem: Cesta k efektivně řízené obci se uskutečnil 4. června v Prosetíně v Pardubickém kraji. Další semináře jsou v plánu v těchto lokacích a termínech: Krupka – Ústecký kraj (17. června), Věžky – Zlínský a Olomoucký kraj (9. září), Třeštice – Kraj Vysočina (22. září) a Touškov – Plzeňský kraj (23. září).

Zájemci se mohou na jednotlivé prezenční semináře registrovat zdarma na Portálu zastupitele. Semináře pořádá SMS ČR ve spolupráci s Českomoravskou komoditní burzou Kladno a společností FIRSTGREEN Industries.

Edita Nezvalová
manažerka projektu

Kraj Vysočina

Na krajském shromáždění v Jihlavě zaznělo vše podstatné, co by starostové měli vědět

Program nabitý aktuálními tématy, která se přímo dotýkají každodenního chodu obcí, připravili organizátoři krajského shromáždění SMS ČR Kraje Vysočina. Tato významná událost se uskutečnila v úterý 20. května v Jihlavě. Záštitu jí udělil hejtmán Martin Kukla a náměstek pro regionální rozvoj Jiří Pokorný.

Zástupci kraje ujistili starosty o své podpoře

Představitelé kraje hejtmán Martin Kukla, náměstek Jiří Pokorný, zastupitel Vítězslav Schrek a radní Pavel Řehoř zdůraznili krajskou podporu a seznámili účastníky s aktuálními aktivitami a tématy, která se dotýkají obcí. Patřily mezi ně například dotace, větrné elektrárny, ale třeba i modernizace připojení k internetu v zařízeních kraje.

Novinky ze světa SMS ČR představila Jana Přecechtělová

Hlavní výzvy pro letošní rok v SMS ČR představila výkonná ředitelka sdružení Jana Přecechtělová. K těmto tématům patří převod financování nepedagogických pracovníků na zřizovatele, odmítnutí spojování škol a obcí, financování mobilních telefonů pro volební komise (eDoklady), výjimka z registrace v rámci zákona o lobbingu, zjednodušení evidence odpadů, posílení dotačních titulů z MMR ČR a spravedlivé nastavení financování projektů obcí po roce 2028. Upozornila také na platformu Obec 2030, Portál zastupitele, věnovala se změnám koncesionářských poplatků a velkou část prezentace věnovala geoinformačnímu systému AGIS, který je pro obce bez ohledu na členství v SMS ČR bezplatný.

Stálo za to vydržet až do konce, zaznělo z publika!

Koordinátor krajské digitální technické mapy Martin Tejkal navázal s aktualitami v plnění DTM Krajem Vysočina. Uvedl, že kraj čerpá z 2. vlny financování a vybraným obcím pomáhá s domapováním, převodem a jednorázovým vkladem.

Legislativní analytik SMS ČR Dominik Hrubý připomněl úspěchy v oblasti legislativy a seznámil účastníky s aktuálně řešenými tématy. Zástupce ČMKBK Radim Dočekal prezentoval proces nákupu energií a možnosti pro obce. Starosta města Černovice Jan Brožek zdůraznil důležitost AED přístrojů a sdílel cenné zkušenosti s jejich pořízením a využitím v praxi. Starosta Břeží nad Oslavou Radek Vencálek přiblížil, jak funguje samoobslužná prodejna v obci – od zřízení až po zkušenosti s provozem.

Kateřina Tomková a Petr Elfmark Bartoš představili přínosy obnovitelných zdrojů energie pro obce a jejich reálné využití. Zástupci společnosti Galileo Pavel Kosak, Adam Sládek a Šimon Červený provedli starosty světem umělé inteligence a technologií.

Jak zaznělo z publika: „Stálo za to vydržet až do konce!“ Setkání bylo zakončeno vyplněním dotazníku, který přinesl obci Dlouhé dárkový poukaz – slevu ve výši 40 000 Kč na digitální informační panel společnosti Galileo.

Marcela Syrová
manažerka SMS ČR
v Kraji Vysočina

Karlovarský kraj

Účastníci soutěže Vesnice roku se vydali za inspirací do Libereckého kraje

Starostové a zástupci 29 obcí Karlovarského kraje navštívili v rámci tří denní motivační návštěvy k soutěži „Vesnice roku“ Liberecký kraj. Pestrý program a prezentaci vesnic (stejně jako pro hodnotitelskou komisi) pro ně připravili starostové obcí Všelibice, Svijany, Poniklá, Kruh a Bílý Kostel.

„Výjezd byl pro všechny zážitkem plným sdílení dobré praxe, ale i starostí a radostí každodenního života v obci,“ přiblížila atmosféru organizátorka Romana Špindlerová. Také podle slov účastníků tým odstartoval v Karlovarském kraji pěkná tradice motivačních výjezdů.

Roman Svoboda
manažer SMS ČR
v Karlovarském kraji

Obchvat Jarošova a most přes Moravu: Nové spojení k dálnici D55 je na obzoru

V Uherském Hradišti se rýsuje významný dopravní projekt, který by měl zásadně zlepšit dopravní situaci v regionu. Město Uherské Hradiště informovalo, že přípravy na výstavbu obchvatu Jarošova a nového mostu přes řeku Moravu, který propojí město s dálnicí D55, jsou v plném proudu.

Hlavním cílem projektu je odlehčit dopravě v centru Uherského Hradiště a přilehlých částech, zejména v Jarošově, kde je v současnosti doprava velmi zatížená. Nový obchvat by měl odvést tranzitní dopravu mimo obydlené oblasti a zajistit plynulejší a bezpečnější provoz. Součástí projektu je i výstavba nového mostu přes Moravu, který umožní přímé napojení na dálnici D55, což přinese rychlejší a pohodlnější spojení nejen pro místní obyvatele, ale i pro návštěvníky města.

„Vlastní přeložka silnice by se od původní trasy odklonila směrem k řece Moravě v místě stávající křižovatky v průmyslové zóně Jaktáře. Projde průmyslovou zónou, novým mostem překoná řeku, v souběhu s protipovodňovou hrází bude volným územím procházet po katastrálním území Starého Města, dalším mostem překoná Baťův kanál a napojí se na ulici Východní, která přivádí silniční dopravu k okružní křižovatce na III/42824, odkud bude doprava vedena nově budovaným přivaděčem k D 55,“ popsal starosta Uherského Hradiště Stanislav Blaha.

Nejprve bude zpracován dopravní model stavby, na jehož základě vznikne technická studie. Ta určí další požadavky na změny územních plánů obou měst i Zásad územního rozvoje Zlínského kraje. Následovat budou výkupy pozemků a zajištění financování stavby. Pokud vše půjde podle plánu, výstavba by mohla začít rokem 2032.

Zdroj: město Uherské Hradiště a Zlínský kraj

Marian Moudřík
manažer SMS ČR ve Zlínském kraji

Královéhradecký kraj

Seminář v Dubenci se zaměřil na péči o krajinu a veřejná prostranství

Na aktuální výzvy a příležitosti v oblasti rozvoje venkova, péče o krajinu a veřejná prostranství se zaměřil prezentační seminář, který se konal v úterý 13. května v Dubenci na Trutnovsku. Akci uspořádalo SMS ČR ve spolupráci s MMR.

Seminář s názvem „Péče o veřejná prostranství a krajinu – Cesty k udržitelnému veřejnému prostoru“ zahájil předseda SMS ČR Královéhradeckého kraje a starosta městyse Nový Hrádek Zdeněk Drašnar. Mezi lektory se objevili specialista na smart cities Jakub Slavík, ředitel územního odborného pracoviště (ÚOP) Národního památkového ústavu v Josefově Jiří Balský a vedoucí oddělení ÚOP Aleš Rudl. Aktuality z Oddělení rozvoje venkova a integrovaných nástrojů MMR představil Martin Kolmistr.

Starosta Dubence představil v terénu, jak obec pečuje o krajinu a veřejná prostranství

Velký ohlas sklídila praktická ukázka přímo v terénu. Starosta Dubence Jaroslav Huňat provedl účastníky obcí a seznámil je s konkrétními postupy, jak lze pečovat o krajinu a veřejná prostranství.

Další semináře se uskuteční v červnu a září

Další semináře SMS ČR se zaměří na využívání obnovitelných zdrojů, sdílení energií a energetickou soběstačnost na místní úrovni, také na principy fungování velkoobchodního trhu s elektřinou a plynem, včetně praktických možností a konkrétních postupů nákupu energií prostřednictvím komoditní burzy. Zájemci se na tyto semináře mohou hlásit zdarma na [Portálu zastupitele](#).

Kateřina Pourová
manažerka SMS ČR
v Královéhradeckém kraji

Jihomoravský kraj

Předsednictvo v Rudce probíralo aktuální témata a plánovalo krajské shromáždění

Krajské novinky z činnosti SMS ČR, soutěž Vesnice roku či problematika registru vozidel v souvislosti s autovraky v obcích byla tématem setkání krajského předsednictva SMS ČR. Jeho členové si dali dostaveníčko v polovině května na obecním úřadě v Rudce.

Řeč byla zejména o novinkách z činnosti SMS ČR v kraji. Zazněly informace o probíhající soutěži OBEC 2030 a 12 jihomoravských obcí, jež se letos zapojily do soutěže Vesnice roku. Účastníci setkání diskutovali o problematice registru vozidel v souvislosti s autovraky v obcích nebo o aktuálním stavu digitalizace technických map.

Krajské shromáždění se uskuteční 23. září v Braníšovicích

Velkou pozornost věnovali přítomní přípravám krajského shromáždění SMS ČR v Jihomoravském kraji, které se uskuteční 23. září v Komunitním centru Braníšovice. V programu se objeví témata obnovitelných zdrojů, společného nákupu energií nebo legislativní aktuality.

V závěrečné části jednání se debatovalo o aktuálních kontrolách dotačních projektů, dostavbě Dukovan či o přibývajícím počtu úřednických míst ve státní správě. Celé dopoledne se neslo v duchu aktivní diskuse a spolupráce.

Klára Osičková
manažerka SMS ČR
v Jihomoravském kraji

Vesnice roku 2025: V Moravskoslezském kraji zvítězil Hnojník před Dětmovicemi a Stříteží

Vítězem krajského kola soutěže Vesnice roku 2025 v Moravskoslezském kraji se stala obec Hnojník z Třinecka, která tak postupuje do celostátního kola. Slavnostní krajské vyhlášení se uskuteční 12. července. Výsledky národního kola se dozvíme 20. září v jihočeském Vacově.

V Hnojníku najdete vše, co si lze představit pod pojmem soudržná komunita

„To není jen dědina, to je rodina, vzájemná pomoc, přátelství, mezigenerační souznění. Kouzelný ranč, mistrovské mladé akrobatky, tanečníci, pěvecký sbor, a to vše doprovázeno s láskou připravovanými regionální specialitami. To je dva v jednom. To je nebe v hubě i nebe na zemi,“ řekl předseda krajské hodnotitelské komise a starosta obce Hrádek Robert Borski.

Dojatá starostka Hnojníku Dagmar Malíková má za to, že ocenění je výsledkem společné práce všech – obyvatel, spolků, dobrovolníků, žáků a pedagogů obou škol i zaměstnanců obce. „Děkujeme každému, kdo se podílí na tom, aby byl Hnojník krásným a živým místem k životu,“ vzkázala.

V soutěži bodují členské obce SMS ČR

Starosta Litultovic a zástupce Sdružení místních samospráv ČR Jan Birgus je rád, že v posledních letech získávají zlaté stuhu v kraji členské obce. „Letos soutěžilo sedm členských z dvanácti přihlášených. V komisi jsem byl poprvé a musím říct, že je to cenná zkušenost,“ dodal.

Dagmar Novosadová
manažerka SMS ČR
v Moravskoslezském kraji

(Pozn. red.: S ostatními krajskými výsledky soutěže Vesnice roku seznámíme v příštím čísle SMSky.)

LEADERfest 2025 se zaměřil na maximální udržitelnost

Jihočeský Tábor se stal koncem května dějištěm celostátního festivalu místních akčních skupin LEADERfest, na němž se tradičně setkávají odborníci a nadšenci venkovského rozvoje. Letošní 15. ročník se zaměřil na maximální udržitelnost.

Festival přinesl nejen inspirativní workshopy a exkurze, ale také důležitou diskusi o udržitelnosti. Program nabídl širokou škálu aktivit, včetně podpory lokální produkce, ochrany životního prostředí a vzdělávání v duchu udržitelnosti. Pořadatelé jubilejního 15. ročníku přišli se zajímavou novinkou – rozhodli se zmapovat uhlíkovou stopu celého festivalu a zaměřit se na jeho udržitelný rozměr. Celkově LEADERfest 2025 vygeneroval 34,9 tun CO₂e, což zhruba odpovídá celoroční spotřebě elektřiny dvou domácností.

Foto: David Dvořák

Pořadatelem akce byla Městská místní akční skupina Krajina srdce ve spolupráci s Národní sítí MAS ČR, krajskou sítí NS MAS Jihočeského kraje a MAS Krajina srdce. Na festival zavítalo rekordních 555 účastníků.

Milada Troblová
manažerka SMS ČR
v Jihočeském kraji

Exkurze do Slavičína inspirovala starosty k novým krokům

Za příklady dobré praxe se na tři dny vydali ve dnech 13.–15. května starostové z Pardubického kraje. Cílem jejich návštěvy byl Zlínský kraj a jeho inspirativní projekty.

Proč byla exkurze přínosná?

Výjezd nabídl starostům inspiraci pro vlastní obecní projekty, představil příklady dobré praxe financované z Programu rozvoje venkova (PRV) a přiblížil možnosti nového Strategického plánu SZP 2023–2027. Účastníci navštívili Ostrožskou Lhotu, Nedachlebice, Hostětín, Neubuz, Vizovice a Slavičín, kde se seznámili s konkrétními projekty zaměřenými na zadržování vody v krajině a protierozní opatření, udržitelné odpadové hospodářství, obnovu kulturní infrastruktury a komunitní centra a ekologické technologie.

Silné momenty z programu

Ostrožská Lhota jakožto vítěz Vesnice roku 2023 ukázala, jak účinně spojit péči o krajinu s moderním hospodařením. Nedachlebice nabídly inspirační příběh, jak může obec efektivně hospodařit s odpady a zapojit do toho své obyvatele. Hostětín je příkladem ekologické soběstačnosti – disponuje pasivními domy, kořenová čistírna a teplo z dřevní štěpky jsou zde už dávno realitou. Neubuz ukázal sílu komunitního života, od nové výbavy pro spolkovou činnost až po modernizovanou rodinnou farmu s chovem anglonubijských koz. Slavičín (jako příklad „zelené obce“), představil RE-USE centrum Cirkula a centrální vytápění na biomasu doplněné solárními panely – ukázkou skutečně inovativního přístupu k energetice i odpadům.

Setkání, která mají smysl

Během třídní exkurze probíhala diskuse se zástupci místních akčních skupin i samospráv, kde se otevřeně sdílely zkušenosti s realizací projektů, výzvami i úspěchy. Zpětná vazba účastníků potvrdila, že dobrá praxe inspiruje nejvíce ve chvíli, kdy ji můžete zažít na vlastní kůži.

Akci zorganizoval Dobrovolný svazek obcí Holicka a Celostátní síť pro venkov ve spolupráci se Sdružením místních samospráv ČR Pardubického kraje. Výjezdu se aktivně zúčastnilo krajské předsednictvo SMS ČR Pardubického kraje včetně krajské manažerky, přímo na akci se orga-

nizačně podíleli starosta města Slavičína a místopředseda SMS ČR Zlínského kraje Tomáš Chmela a krajský manažer SMS ČR Zlínského kraje Marian Moudřík.

Petra Vinterová
manažerka SMS ČR
v Pardubickém kraji

Ústecký kraj

Malá obec na Lounsku s nečekanou historií. Přinese sportovní areál obci znovu slávu?

Píše se rok 1998 a fotbalový klub FK Chmel Blšany postupuje do nejvyšší české fotbalové soutěže. Pětisetilavá víska obklopená chmelnicemi, která je centrem tisícíhlavé obce (od roku 2006 se statusem města) na Lounsku, zažívá na své poměry něco zcela nevídaného. Udržet se na této úrovni se podařilo místnímu klubu celých osm let, poslední fotbalový zápas dospělých se zde odehrál v září 2016. V brance se v dobách největší slávy objevil na začátku své kariéry dokonce světoznámý brankář Petr Čech.

Mohlo by se zdát, že po ukončení činnosti místního klubu dostihne nedobrý konec i samotný areál.

I dnes si každý, kdo obcí jen projíždí po tahu z Žatce na Plzeň, nemůže nevšimnout vysokých stožárů umělého osvětlení z roku 2005. Hřiště je aktuálně v majetku občanského sdružení FK Chmel Blšany, další část areálu skýtajícího pětici travnatých hřišť je v soukromém vlastnictví. Mohlo by se zdát, že po ukončení činnosti místního klubu dostihne nedobrý konec i samotný areál. Ten je však spolu se SportHotelem Blšany vyhledávaný pro soustředění převážně malých fotbalistů. Kapacita je vyprodána až na rok dopředu. Návštěvníci mají v hotelu k dispozici 31 pokojů, jídelniček je jim připravován na míru a využít mohou vířivky, saunu či fyzioterapeutických služeb.

Budoucnost by mohla být spojena s národní fotbalovou asociací a mezinárodními zápasy.

V minulém roce se v Blšanech dokonce odehrálo utkání české reprezentace. „Česky do devatenácti let tu odehrály kvalifikaci na mistrovství Evropy,“ podotýká hrdá starostka obce Dagmar Břehovská. Zároveň ale také upozorňuje na dopravní komplikace odvislé od využívání areálu. „Kromě velmi frekventovaného průtahu obcí nepomáhá místní dopravě ani průjezd úzkými uličkami k areálu,“ popisuje své zkušenosti. Přivítala by zároveň aktivní vstup Fotbalové asociace České republiky. „Díky strategické poloze nedaleko od pražského letiště a potenciálně nižším cenám než ve větších městech, by mohl být náš areál a koneckonců celá naše obec pro takto významného aktéra zajímavá,“ uzavírá. Jak se ale FAČR k možnému působení v Blšanech postaví a jaká je budoucnost nejen sportovního areálu, prozradí až první měsíce působení nového vedení FAČR.

Marek Komárek
krajský manažer SMS ČR
v Ústeckém kraji

Sto starostů ve Stodě

Na krajské shromáždění v Plzeňském kraji dorazilo rekordních bezmála 100 zástupců obcí. K účasti je přilákala atraktivní témata jako obnovitelné zdroje energie, financování odpadového hospodářství a legislativní okénko, které si pro účastníky připravil legislativní analytik Dominik Hrubý.

„Největší ohlas jsem však jednoznačně zaznamenal na praktickou ukázkou využití umělé inteligence v prostředí obcí. Je pozitivní vidět, že starostové neustávají na vavřínech a aktivně sledují nejnovější trendy,“ doplnil krajský manažer Roman Svoboda.

Roman Svoboda
manažer SMS ČR
v Plzeňském kraji

Benický hřbitov: nejmenší v Praze, ale s velkým srdcem. Aneb citlivá rekonstrukce

I v hlavním městě se najdou místa, která si uchovávala venkovský ráz, klid a lidské měřítko. Městská část Praha-Benice patří s pouhými 650 obyvateli k těm nejmenším v metropoli – a přesto (nebo právě proto) má být na číhání.

V roce 2023 zde proběhla citlivá rekonstrukce místního hřbitova, který je nejmenší v celé Praze. Nový mobiliář, opravené cestičky, výsadba zeleně i důstojná klidová zóna dnes tvoří místo, které v sobě spojuje úctu k minulosti s ohledem na přítomnost.

Starostka Prahy-Benice Hana Karasová se netají tím, že venkovský charakter Benic chce uchovat i do budoucna – a rekonstrukce hřbitova je důkazem, že i malé projekty mají smysl a viditelný dopad.

Adam Havlas
manažer SMS ČR
v kraji hlavní město Praha

ZŠ Lošbates v Louňovicích: moderní škola je příkladem dobré praxe meziobecní spolupráce

Na východ od Prahy ve Středočeském kraji vrcholí výstavba nové svazkové základní školy s názvem Lošbates. Moderní školní areál vzniká v Louňovicích a od září 2025 má ambici nabídnout kapacitu pro 540 žáků z obcí Louňovice, Štíhllice, Babice u Říčan, Tehovec a Svojetice.

Společným úsilím obcí vznikl dobrovolný svazek obcí s identickým názvem LOŠBATES, který projekt připravil a realizuje – a to jako reakci na dlouhodobě nedostatečné kapacity škol v regionu. Proces výstavby a vybavování školy je již v cílové rovině.

Dva pavilony s moderními učebnami, zázemím pro pedagogy i komunitními prostory

Projekt zahrnuje dva pavilony s moderními učebnami, zázemím pro pedagogy i komunitními prostory. Celkové náklady činí přes půl miliardy korun, přičemž obce projekt financují kombinací vlastních prostředků, úvěru a dotační podpory. Starosta Louňovic a předseda svazku Josef Řehák doufá, že první žáci usednou do lavic už v září letošního roku.

LOŠBATES je výjimečným příkladem dobré praxe v oblasti svazkového školství. Ukazuje, že i menší obce mohou při správném nastavení spolupráce dosáhnout ambiciózních cílů, které by pro každou obec zvláště byly jen těžko dosažitelné. Nová škola bude nejen místem výuky, ale i centrem komunitního života v mikroregionu.

Adam Havlas
manažer SMS ČR
ve Středočeském kraji

Televizní poplatky

pro územní samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby

Územní samosprávné celky, organizační složky státu a jimi zřizované právnické osoby platí od 1. července 2025 televizní poplatek podle počtu zaměstnanců, totožně jako podnikatelé a firmy. Nezáleží na počtu zařízení, která jsou schopna přijímat televizní vysílání.

České televizi nahlaste počet zaměstnanců do 30. června 2025.

Poplatky jsme dosud neplatili

V případě, že máte více než 24,49 zaměstnanců přepočtených na plné úvazky, přihlaste se prosím k placení televizních poplatků. V opačném případě nemusíte podnikat žádné další kroky.

K platbě televizního poplatku může vaši obec nebo právnickou osobu přihlásit pověřená osoba.

Příhlášku vyplňte pohodlně on-line na webu tvpoplatky.cz.

nebo

Vyplňte evidenční list z webu tvpoplatky.cz a zašlete ho na e-mail poplatky@ceskatelevize.cz nebo datovou schránkou y7rjeuf.

Poplatky již hradíme

Stačí jen České televizi nahlásit počet zaměstnanců přepočtený na počet úvazků. DPP a DPČ se nezapočítávají.

Přihlaste se do svého účtu poplatníka na webu tvpoplatky.cz a zadejte počet zaměstnanců, případně aktualizujte své další údaje. Pokud účet poplatníka nemáte, je možné ho zřídit na webu tvpoplatky.cz.

nebo

Vyplňte evidenční list z webu tvpoplatky.cz a zašlete ho na e-mail poplatky@ceskatelevize.cz nebo datovou schránkou y7rjeuf.

Nepřehlédněte

Organizace, které dosud poplatky hradily a mají méně než 24,49 přepočtených úvazků, nově poplatky neplatí. Je ale nutné nám tuto informaci nahlásit. Vaše evidence TV poplatků pak bude po 30. červnu 2025 neaktivní, v případě změny počtu zaměstnanců nad výše uvedenou hranici může být pod stejným VS opět aktivována.

Organizace, které pronajímají vozidla vybavená televizním přijímačem (např. ovládacím panelem připojeným k internetu), hradí poplatek za každé takové vozidlo, a navíc podle počtu zaměstnanců.

Pro stávající poplatníky platí přechodné ustanovení zákona č. 348/2005 Sb., dle kterého se v období 1. května – 30. června 2025 poplatky platí dle předchozí verze zákona, tj. dle počtu TV přijímačů × 135 Kč. Veškeré změny tedy proběhnou až 1. července 2025 (nová výše poplatků dle počtu zaměstnanců).

Novou výši poplatku zobrazí účet poplatníka po zadání počtu zaměstnanců, v případě zaslání evidenčního listu prostřednictvím e-mailu nebo datové schránky bude ČT o výši poplatku informovat výměrem přes datovou zprávu.

Nárok na osvobození od poplatku mají:

- školy zapsané ve školském rejstříku
- registrované spolky
- organizace zaměstnávající více než 50 % osob se ZTP
- a další firmy a organizace podle Zákona o rozhlasových a televizních poplatcích

Česká televize aktivně oslovuje současné poplatníky prostřednictvím datové schránky, do které zasílá unikátní odkaz k doplnění údajů o počtu zaměstnanců. Pokud organizace dosud poplatky neplatila a má méně než 24,49 přepočtených úvazků, nemusí podnikat žádné kroky.

Děkujeme, že platíte televizní poplatky.
Jsme tu pro každého z vás.

 Česká televize

Nevíte si rady?
Kontaktujte nás

Kontaktní e-mail: poplatky@ceskatelevize.cz
Telefon: 216 133 885 (po—čt 8.00—16.00)
Nejčastější otázky a odpovědi nabízí web
tvpoplatky.cz

